

Cinkarnar

366 dni letošnjega leta bo kmalu minilo.

Letos prvič med nami ne bo tovariša Tita. Vendar je z nami njegova misel in njegovo delo.

Ni nam bilo lahko, teh 366 dni nemirnega 20. stoletja. Spoločajem v katerem smo se znašli, smo se spopadli odkrito in na celi črti. Nekdo bolj vneto, drugi manj, vendar za to kar imamo se spleča boriti. Borimo se za več svobode, več demokracije, za materialno blaginjo, ki bo temeljila samo na delu.

Jezdeci apokalipse so tudi v tem letu pustili za sabo veliko gorja in solz. Afganistanska kriza je pretresla ves napreden in dobromisleč svet.

Domačini obljublajo boj do zadnjega moža.

Boj za demokratično Kampučijo se nadaljuje. Vietnamska vojska se krepi in razširja svoje operacije.

Na Kitajskem sodijo bandi četvorice. Je to nova prelomnica tretjine ljudstva zemeljske krogle?

Woytila potuje. Njegova pota so pota miru, prijateljstva in sožitja. Človek, ki zna dvigniti duha v ljudskih množicah. Carter zapušča belo hišo. Regan, bivši filmski igralec je nov predsednik, ki bo skušal povrniti vojaški in politični ugled Amerike, za katerega pravijo, da je omanjan.

Vojna. Irak proti Iranu. Boji vedno hujši, žrtve, naftna polja v plamenih. Nihče se ni pripravljeno umakniti in pogovoriti o miru. Revolucija je nepremagljiva, vendar ni za izvoz.

Ameriški talci so izgubili na publiciteti. Potres v Italiji. Veliko mrtvih in materialne škode. Pomoč prejemajo z vsega sveta.

Lakota v Indiji. Otroci umirajo zaradi pomanjkanja vitaminov. Vitamini so poceni, 15 din zavitek. Koliko vitaminov bi lahko kupili namesto atomske podmornice? Ves svet vre.

Upajmo, da bo zmagal zdrav razum. V nooletni noči pa bomo pozabili na težave in težavice, ki tarejo vsakega izmed nas. Ob šumenju vina si bomo zaželeli srečno 81. leto.

...bilo je leto '80...

Iz javne razprave

Razprave o osnutkih samoupravnih sporazumov o združitvi tozdov v delovno organizacijo in statutu DO, so pokazale, da je večina delavcev res pregledala gradivo, ki smo ga izdali kot posebno številko Cinkarnarja. Razlagalci so povedali, da je prišlo do velikih, tudi vsebinskih napak pri prepisovanju in tipkanju, vendar je bistvo vsebine zajeto. Tudi pripomba, da so nekateri člani nejasno formulirani, ni iz tre izvita. Kljub temu pa so vodstveni, družbenopolitični in samoupravni delavci že pred zbori delavcev proučili osnutke in napisali kar lepo število pripomb.

Iz teh pripomb se znova čuti neenotnost med temeljnimi organizacijami, ki že dolgo krha odnose med nami. Zopet se nekateri hočejo vračati na tiste predloge, ki so jih dali pred sprejetjem makroorganizacije in, ki niso bili sprejemljivi. Primeri predlogov: Transport ne more imeti skladišč, delovna enota marketing mora biti tozd, tozd Energetika ne more biti tozd, dejavnosti proizvodnih obratov v

Vzdrževanju bi se razdelile med tozd Kemijo in Metalurgijo itd., jasno kažejo na oživljanje vseh tistih razpadov, ki so že nekaj časa za nami. Še vedno je nejasno, kaj pomeni tozd skupnega pomena, kakšna je njihova dohodkovna povezanost, kaj bodo še lahko »istržili« od proizvodnih tozdov.

Čutiti je bilo veliko nezaupanje do nove organiziranosti, zato so tudi nekateri postavljali pogoje. Tozd Transport zahteva pred referendumom izdelan osnutek samoupravnega sporazuma med tozdi proizvodnje in tozdi skupnega pomena, tozd Vzdrževanje zahteva jasno obrazložitev kaj je tozd skupnega pomena.

Delavci Vzdrževanja zahtevajo, da postanejo enoviti ter da se materialna baza Veflona in Vzdrževanja ne okrni. Prav tako zahtevajo, da se v obstoječi sporazum o združitvi DO vnesejo določila, ki bi zagotovila tozdu Vzdrževanje enakopravnost z drugimi tozdi, socialno varnost vseh delavcev in nemoten razvoj v prihodnje.

Govorili so tudi o tem, zakaj tozd Ke-

Vsem članom kolektiva
želimo srečno
1981. leto

mija Mozirje ne združuje sredstev skupne porabe za družbeno prehrano in nakup stanovanj in kredite za stanovanjsko izgradnjo.

Četudi so dopusti v sporazumu o združitvi tozdv v DO preveč precizirani, je vprašljivo, če lahko dopust nastopa kot vrsta stimulacije. Nedorečeno je bilo ali mora delavec res pokazati nadpovprečno delovno uspešnost, če se hoče izobraževati.

Večina zborov, ki so se odvijali od 25. novembra do 4. decembra so pokazali na vrsto pomanjkljivosti v prečiščevanju be-

sedila, enotnih pojmovanjih in preciznosti členov v osnutkih. Zato pa bo potrebno toliko več napora za ureditev vseh napak in nejasnosti, ki izhajajo iz razprave.

Dileme, ki so bile prisotne v javni razpravi, ali so cilji, navedeni v teh aktih, pravilni in ne vodijo k lomljenju dosedaj veljavnih pravic, so utonile v množici. Baza dejansko močno podpira prizadevanja, da ustvari čvrsto delovno organizacijo z večjim poenotenjem skupnih interesov.

Delavski svet DO je razpisal referendum 22. decembra, na katerem se bo-

do delavci odločali za samoupravni sporazum o združitvi tozdv v DO, statut DO, spremembah statutov tozdv in spremembah samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v tozdv.

M. Gorenšek

Kaj smo dosegli v devetih mesecih

Čutiti je, da se vse premalo zavedamo resnosti situacije gospodarskega položaja, tako v Jugoslaviji, Sloveniji kot v našem kolektivu. Nalijmo si čistega vina in si priznajmo, da tako dobro kot smo gospodarili letos, v prihodnje ne bomo mogli več. Stabilizacijskim nalogam in akcijam se vse prepočasno prilagajamo. Preveč smo togi. Težave so se nakopičile v tolikšni meri, da bomo morali prenesti še veliko odpovedovanj, če se bomo želeli obdržati na površini. Nekatere

Temeljne organizacije so v seštevku dosegle:

76,9 % letnega planiranega zneska celotnega prihodka to je	2.254.683.191 din
85,2 % letnega planiranega zneska celotnega dohodka to je	552.706.739 din
79,9 % letnega planiranega zneska čistega dohodka to je	363.351.710 din
75,5 % letnega planiranega zneska sredstev za OD to je	231.967.322 din
82,82 % letnega planiranega zneska za poslovni sklad to je	72.463.599 din
105,4 % letnega planiranega zneska za rezervni sklad to je	12.862.991 din

Neplanirani znesek amortizacije nad planirano višino 17.268.822 din.

V primerjavi s preteklim letom znašajo porasti:

celotnega prihodka	33,86 %
dohodka	52,60 %
čistega dohodka	47,57 %
sredstev za OD	28,23 %
sredstev za skupno porabo	49,20 %
sredstev za poslovni sklad	148,90 %
sredstev za akumulacijo	160,80 %

Osnovni plan fakturirane realizacije je bil finančno dosežen v tem razdobju s 105,86 %, medtem ko je fizični obseg planirane realizacije dosežen le z 90 %.

Izvozni plan za to razdobje je predpisan izvoz v devizni vrednosti 21.970.800 dolarjev, dosežen pa je bil le v znesku 15.497.191 dolarjev, zaostanek znaša 29,46 %.

Izvozni plan ni bil realiziran zaradi manjše proizvodnje vseh cinkovih proizvodov v Metalurgiji in Kemiji, kar je posledica pomanjkanja cinka; tozdv TiO₂ je zaostala pri izvozu za 1000 ton, tozdv Grafika, ki je za leto 1980 planirala že močno povečanje izvoza, je izvozni plan realizirala le z 5,89 %. Le-tega sta dosegli tozdv TiO₂ in Vzdrževanje proizvodnje. Osnovni plan proizvodnje za to razdobje je bil na ravni DO dosežen le z 87 %.

Vrednost proizvodnje, je v primerjavi z istim razdobjem preteklega leta zaostala za 3,39 % v tozdv Metalurgija in Kemija Celje. Razlog je pomanjkanje barvastih metalov.

specifične lastnosti so več ali manj zakoreninjene v miselnosti nas vseh, zato nočemo verjeti, da je položaj izredno resen.

Vse temeljne organizacije so zaključile v tem obdobju svoje poslovanje s pozitivnimi finančnimi rezultati. Doseženi poslovni rezultat je v seštevku na nivoju Cinkarne boljši od planiranega in boljši od doseženega v istem razdobju preteklega leta.

Izkoristek možnega časovnega fonda je znašal 81,5 % in je bil za 0,1 % slabši od lanskega. Medtem ko so izostanki, iz naslova materinstva in boleznin nekoliko upadli, so porasli izostanki iz naslovov letnih dopustov, drugih neplačanih in plačanih izostankov in državljskih dolžnosti.

Povprečno je bilo zaposlenih 2.166 delavcev, kar je za 0,84 % več kot lani.

Skupaj je bilo opravljenih 59.914 nadur od tega 22,01 % ob nedeljah in praznikih.

Pregled izdatkov, ki so omejeni po Zakonu o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev

Opis	plan 1980	Zg. meja po zakonu	poraba 30/9
Izdatki za rekl. in propagando	505.860	1.154.575	295.880
Reprezent. izdatki	994.540	1.117.276	683.060
Izdatki za pogodbe o delu	1.271.270	1.940.491	1.522.092
Izdatki za avtor. honorarje	114.745	251.600	252.971
Dnevnice za službeno potovanje	2.430.606	2.571.433	1.677.949
- doma	1.758.661	1.864.497	1.199.095
- v tujini	671.945	706.936	478.854
Kilometriner	2.842.545	2.343.822	1.488.513
Nadomest. za prevoz. str. na služb. pot.	1.154.109	1.323.786	690.722
- doma	533.444	523.193	339.519
- v tujini	620.665	800.593	351.203

Število letos opravljenih nadur je za 32,33 % manjše od števila opravljenih nadur v preteklem letu. Število opravljenih nadur predstavlja časovni fond 37 delavcev. Zaradi zmanjšanja proizvodnje v primerjavi s preteklim letom za 3,39 in povečanje števila zaposlenih za 0,84 %, je produktivnost dela na zaposlenega za 6,23 % manjša od dosežene v preteklem letu.

Ekonomičnost poslovanja je bila boljša od planirane in boljša od dosežene v istem razdobju preteklega leta. To se odraža v zmanjšanju udeležbe porabljenih sredstev in v povečanju udeležbe dohodka v strukturi cel. prihodka.

Razporejanje dohodka na nivoju DO je bilo v skladu z dogovorom. Dve tozdv ter DSSS sta dogovorjena sredstva za OD prekoračili, vendar izpod 1%. Ta odstopanja bo potrebno do konca poslovnega leta uskladiti.

Iz pregleda podatkov, ki so omejeni po »Zakonu o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev« je razvidno, da bo potrebno do konca poslovnega leta uskladiti izdatke za pogodbe o delu in avtorske honorarje.

Razporeditev dohodka in relativno dober finančni rezultat omogoča krepitev materialne osnove poslovanja, saj je akumulacija dosegla že znesek 102.595.412 dinarjev, kar predstavlja 18,56 % doseženega dohodka. Hinko Haas

Solidarna ali subsidiarna odgovornost

Zakon o združenem delu v svojem 251. členu določa, da družbena pravna oseba odgovarja za svoje obveznosti s sredstvi, s katerimi razpolaga. Vsi vemo, da razpolagajo s sredstvi temeljne organizacije, ker jih edino te ustvarjajo. Ali lahko potem odgovarja iz obveznosti nastale v pravnem prometu delovna organizacija, če ne razpolaga s sredstvi? Isti zakon v 254. členu govori, da so za obveznosti delovne organizacije, ki ima v svoji sestavi temeljne organizacije, odgovorne te temeljne organizacije, kot je to določeno v samoupravnem sporazumu o združitvi v DO. Torej tozd odgovarjajo s svojimi sredstvi za obveznosti delovne organizacije, v katere sestavi so na podlagi samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo oziroma tako, kot se dogovorijo v tem sporazumu. Zaradi tega delovna organizacija sicer sklepa pravne posle v pravnem prometu v svojem imenu, toda vedno za račun temeljnih organizacij.

Pri urejanju odgovornosti v samoupravnem sporazumu o združitvi v DO srečamo dve vrsti odgovornosti: vertikalno odgovornost - to je odgovornost temeljnih organizacij za delovno organizacijo in horizontalno odgovornost - to je odgovornost ene temeljne organizacije za drugo temeljno organizacijo.

Vertikalna odgovornost

Kot je določeno v zakonu, odgovarjajo vse tozd za obveznosti delovne organizacije tako, da se o obsegu in vrsti dogovorijo v samoupravnem sporazumu o združitvi v DO in določijo omejeno ali neomejeno solidarno odgovornost oziroma neomejeno ali omejeno subsidiarno odgovornost.

Pri solidarni odgovornosti ima upnik oziroma v konkretnem primeru dobavitelj delovne organizacije, pravico do izbire pri uveljavljanju svoje terjatve, bodisi, da jo uveljavlja neposredno od delovne organizacije, ki odgovarja za obveznosti z združenimi sredstvi, bodisi od katere koli temeljne organizacije. Ko je delovna ali temeljna organizacija, ki jo je upnik (dobavitelj) izbral, izpolnila obveznost, tedaj obveznost preneha nasproti upniku (dobavitelju) za vse, to je delovno organizacijo in temeljno organizacijo v njeni sestavi.

Če je delovna organizacija izpolnila obveznost, tedaj ima pravico zahtevati povračilo od temeljne organizacije, na katero račun je bil pravni posel sklenjen; če pa je bil pravni posel sklenjen na račun vseh temeljnih organizacij, ima delovna organizacija pravico zahtevati povračilo od temeljnih organizacij v razmerju, v katerem le-te sodelujejo v združenih sredstvih na ravni delovne organizacije.

Če je temeljna organizacija izpolnila obveznost, tedaj ima pravico zahtevati povračilo od temeljne organizacije, na katero račun je bil pravni posel sklenjen; če pa je bil pravni posel sklenjen na račun vseh temeljnih organizacij, tedaj ima

pravico zahtevati povračilo od temeljnih organizacij v razmerju, v katerem sodelujejo v združenih sredstvih za namen, zaradi katerega je bil pravni posel sklenjen.

Po obsegu je lahko solidarna odgovornost neomejena ali omejena. Neomejena odgovornost pomeni, da temeljna organizacija odgovarja za obveznosti delovne organizacije z vsemi sredstvi, s katerimi razpolaga. Temeljne organizacije imajo možnost omejiti svojo odgovornost za obveznosti delovne organizacije le na višino združenih sredstev v okviru delovne organizacije. V tem primeru govorimo o omejeni odgovornosti. Ta v bistvu pomeni, da temeljne organizacije jamčijo le z delom svojih sredstev, ki so jih združile na ravni DO, ne jamčijo pa s preostalimi sredstvi, ki so v temeljni organizaciji. Varnost partnerjev (dobaviteljev) delovne organizacije je tu pod vprašajem. Manjše je zaupanje dobaviteljev in banke zoper DO.

Subsidiarna odgovornost je za razliko od solidarne odgovornosti taka oblika odgovornosti, pri kateri tudi temeljne organizacije odgovarjajo za obveznosti delovne organizacije, vendar šele, če upnik poskuša pri DO izterjati dolg, pa ga ne more, ker DO ekonomsko ni sposobna plačati dolga, oziroma nima dovolj združenih sredstev. Pri subsidiarni odgovornosti mora upnik DO najprej tožiti in se nato poplačati iz združenih sredstev. Če upnik ne doseže tako poravnave dolga, lahko zahteva plačilo od subsidiarno odgovornih temeljnih organizacij. Subsidiarna odgovornost je po obsegu prav tako kot solidarna - lahko po višini omejena ali neomejena. Temeljna organizacija bo v primeru subsidiarne odgovornosti imela povračilni zahtevek zoper temeljno organizacijo, na katere račun je bila obveznost sprejeta. Na subsidiarnega dolžnika, ki je izpolnil obveznost preidejo torej pravice upnika proti ostalim subsidiarnim dolžnikom in to za delež, ki odpade na vsakega od njih.

Vrsta in obseg odgovornosti za obveznosti DO nasproti tretjim, se obvezno označuje v firmi DO.

Horizontalna odgovornost

Odgovornost ene temeljne organiza-

cije za obveznosti druge temeljne organizacije nasproti zunanjim partnerjem ni z zakonom obvezna. Zakon o združenem delu določa, da za obveznosti, ki jih prevzame temeljna organizacija ne odgovarjajo druge temeljne organizacije, če ni drugače določeno v samoupravnem sporazumu o združitvi v DO. Ker je uresničenje skupnih interesov in ciljev, zaradi katerih so se temeljne organizacije združile v delovno organizacijo, odvisno od vseh temeljnih organizacij in je v medsebojnih odnosih uveljavljeno načelo vzajemnosti in solidarnosti, je prav, da temeljne organizacije določijo s samoupravnim sporazumom o združitvi v DO, da odgovarjajo za obveznosti druge temeljne organizacije.

Medsebojna odgovornost se v samoupravnem sporazumu o združitvi v DO lahko uredi tako, da vse temeljne organizacije med seboj ali pa posamezne temeljne organizacije odgovarjajo solidarno omejeno ali pa neomejeno oziroma subsidiarno omejeno ali neomejeno. Kombinacije med sebojnega jamstva so lahko različne. Temeljna organizacija odgovarja za tozd 2 solidarno omejeno, tozd 2 in tozd 3 pa ne odgovarjata za nobeno tozd. V imenu temeljne organizacije se označuje s kraticami obstoj poročila drugih temeljnih organizacij. Če temeljna organizacija plača za drugo tozd, potem ima pravico povračila od tozd, za katero je plačala.

Glede določanja vrste in obsega odgovornosti temeljne organizacije za temeljno organizacijo je potrebno opozoriti, da je neomejeno solidarno jamstvo med temeljnimi organizacijami precej nevarno, ker lahko pripelje temeljno organizacijo, ki dobro posluje v stečaj, če posluje druga temeljna organizacija slabo. Možno je, da se ena temeljna organizacija preveč zadolžuje, dolgove pa plačujejo druge temeljne organizacije. Zato je nujno, da se pri vseh vrstah dogovorjenega medsebojnega jamstva določi način medsebojne kontrole pri poslovanju, zlasti pri sklepanju pravnih poslov, če ena temeljna organizacija sklepa posle z večjim zneskom, pri čemer obstaja nevarnost, da ga ne bo mogla sama poplačati.

Dušan Jereb

Začetek uresničevanja makro organizacije

Ustanovitev novih tozdov

14. november 1980 bo zapisan v zgodovino razvoja naše delovne organizacije. Tega dne so se delavci v tozdu Vzdrževanje in energetika z referendumom odločali za izločitev obratov, ki se ne ukvarjajo s čistimi vzdrževalnimi deli. Nastali sta še dve novi temeljni organizaciji, tozd Vellon in tozd Energetika.

Temeljna organizacija združenega dela proizvodnega značaja, tozd Vellon, združuje obrate galvana, predelava PTFE, predelava gume, predelava umetnih materialov in izdelava orodij. Ime VE izhaja kot spomin na začetek te dejavnosti v tozdu Vzdrževanje in Energetika in FLON kot kratica, ki se v svetu uporablja za tovrstne umetne materiale. Glavna dejavnost tega tozda je predelava umetnih

Zbor delavcev v proizvodnem obratu PTFE

(nadaljevanje iz prejšnje strani)

materialov. Stranske dejavnosti, ki izhajajo iz glavne so: gumiranje, galvaniziranje, predelava veflona, tehnološka in operativna priprava dela in prototipna proizvodnja in izdelava orodij za proizvodnjo tozda Veflon.

Proizvodni obrati v okviru tozda Vzdrževanje in energetika so nastali s prizadevanji in odpovedovanji vseh delavcev v tozdu ter od njihovega nastanka dosežali dobre rezultate. Planirani celotni prihodek proizvodnje so v devetih mesecih letošnjega leta dosegli z 99,67 %, dohodek s 129,78 % in čisti dohodek s 112,48 %. Eksterna realizacija je bila 27.154.164 din in interna 11.815.044 din. Predvidevajo, da bodo do konca leta ustvarili 50 milijonov din prihodka. V naslednjem letu bodo po optimističnih gledanjih po planu ustvarili kar za 10 milijonov din več celotnega prihodka.

V srednjeročnem razvojnem programu imajo predvideni dve investiciji, za katere že iščejo sredstva pri sovlagateljih. Želijo imeti ključavničarsko delavnico, ki bi pokrivala potrebe tega tozda in tozda Vzdrževanje. Namenili so se razširiti predelavo gume na 20.000 izdelanih m², da bi lahko zadovoljili potrebe na tržišču. Obrat PTFE je največji proizvajalec Polytetrafluorethylena (PTFE - komercialno veflon) v

Jugoslaviji in si že leto dni utira pot na zunanem tržišču. Proizvodnja in predelava je izvozila za 329.621 din umetnih materialov, kar predstavlja 0,85 % izvoza. V dolgoročnem razvojnem programu predvidevajo pričeti z zaščito procesne opreme z materiali TFA, ki se v svetu vse bolj uveljavljajo, posodobiti tehnologijo ter povečati število delavcev.

Proizvodni in predelovalni obrati imajo v uporabi cca 18 milijonov osnovnih sredstev, trenutno pa združujejo 50 delavcev.

Delavci so že pred referendumom ugotovili, da novi tozda Veflon ne more obstajati brez oddelka izdelave orodij saj je sam tehnološki postopek predelave PTFE, vezan na orodja, ki se izdelujejo izključno v obratu predelave kovin.

Nova tozda se je tudi samoupravno organizirala. Za vodjo zbora delavcev so izvolili Janeza Gorška, za nosilca izvedbe postopka ustanavljanja in registracije pa Ivico Žerjav, vodjo obrata PTFE. Ustanovili so tudi komisijo za delitev premoženja v novi tozda.

Referendum, izveden 14. novembra je popolnoma uspel. Vsi delavci so se izrekli »za« ustanovitev nove tozda, svojo odločitev pa so pogojili z izdelavo ekonomskega elaborata in detaljne analize. Direktor tozda Vzdrževanje in energetika Anton

Žerjav poudarja, da mora ekonomski elaborat vsebovati tudi kolikšen je obseg dela posameznega delavca in koliko bo z vloženim delom dobil OD. Z ustanovitvijo svojih samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, bo nova tozda dobila svojo dokončno obliko.

Zaradi zaostrenih pogojev pridobivanja energetskega virov in velikih stroškov pri nabavi in distribuciji energije, je bilo potrebno področje energetike organizirati tako, da lahko iz enega mesta obvladujemo vsa sredstva za proizvodnjo in distribucijo energije in spremljamo stroške za porabljeno energijo. Tako je nastala tozda Energetika, organizirana kot tozda skupnega pomena.

Nova organizacija na področju energetike ima mnogo prednosti. Glavna dejavnost je proizvodnja in distribucija energije. Njene naloge so planiranje preskrbe in porabe vseh vrst energije, tehnološka priprava dela, raziskava novih možnosti pridobivanja energije, izdelava kalkulacij stroškov in spremljanje stroškov energije, proizvodnja generatorskega plina, zraka, elektrike (agregati) in pare. Tozda Energetika dobi v upravljanje in razpolaganje tudi sredstva za proizvodnjo energije. Delo bodo opravili v organizacijskih enotah kot so proizvodnja in distribucija pare, plina kompresorskega zraka in vode, električne energije ter priprava dela in razvoj energetike.

Delavci bodo pridobivali dohodek s svobodno menjavo dela in bodo odvisni od dohodka proizvodov temeljnih organizacij, za katere bodo proizvajali in nabavljali energijo. Osnova za pridobivanje celotnega prihodka bodo ovrednoteni letni programi dela, ki bodo izdelani na osnovi planiranih količin energije, ki jo bodo tozda prejele. Zaradi optimalnega izkoriščanja kapacitet bo tozda energetika del proizvodne energije prodala tudi izven delovne organizacije.

Energetika je v preteklih devetih mesecih dosegla 61,27 % celotnega prihodka z ozirom na plan, 128,06 % dohodka in 181,65 % čistega dohodka. Eksterne realizacije ima 2.992.658 din in interne 66.168.325 din, kar je 61,27 % na dosežanje letnega plana. Osnovnih sredstev je po prvih ocenah okrog osem milijonov din.

V tozdu Energetika združuje delo 30 delavcev. Na sestanku zbora delavcev pred referendumom je bilo v ospredju vprašanje kadrovanja v tozdu. Kadrovska struktura je namreč zelo pomanjkljiva. Potrebovali bodo večje število ljudi, da bi s tem povečali kvaliteto dela in storilnost. »Doslej smo se dostikrat zelo neodgovorno in neracionalno obnašali pri distribuciji in proizvodnji vseh vrst energije v naši delovni organizaciji,« je povedal predsednik KPO Maks Bastl. Ko bo pripravljen ekonomski elaborat in izpolnjen pogoj, po katerem morajo priti vsi energetske viri v upravljanje tega tozda in razrešeni kadrovske problemi, bo tozda Energetika dobila svojo pravo podobo.

Na referendumu so se delavci, ki združujejo delo v energetiki enoglasno odločali »za« ustanovitev nove tozda. Za predsednika zbora delavcev so izvolili Jakoba Novaka, za nosilca izvedbe postopka ustanavljanja in registracije, pa potrdili dipl. ing. Mihaela Burnika.

Delavci se odločajo za novo tozda Energetika

Kaj pomenijo tozd skupnega pomena

V novi organiziranosti delovne organizacije Cinkarne so predvidene tri temeljne organizacije skupnega pomena, tozd Vzdrževanje, tozd Energetika in tozd Transport in skladišča.

V samoupravnem sporazumu o združitvi tozdov v DO in samoupravnem sporazumu o enotnih osnovah in merilih delitve dohodka in čistega dohodka je opredeljeno kaj pomenijo tozd skupnega pomena. Ker pa je to novost v našem poslovanju in medsebojnih odnosih in ker člani teh samoupravnih aktov ne kažejo dovolj jasnih razlik, sem iskala odgovor pri vodstvenih delavcih:

Predsednik KPO Maks Bastl: »Tozdskupnega pomena se ne bi napajale več z dohodkom na osnovi prodaje svojih storitev proizvodnim tozdom, temveč na osnovi svobodne menjave dela. Še naprej bi ostale lastnice sredstev, s katerimi upravljajo ter tako nadaljevale z opravljanjem funkcije enostavne reprodukcije. Sredstva za razširjeno reprodukcijo (nove investicijske naložbe, oprema itd.) se bi zbirala na osnovi dogovorov s proizvodnimi tozdi, skladno z realnimi potrebami. Razlika je tudi v tem, da bi na začetku leta postavili program dela in ga overednotili, s tem pa bi se prenehalo s fakturiranjem storitev.«

Vodja centra za organizacijo in AOP Miloš Rant: »Tozd skupnega pomena bi na osnovi dogovarjanj s proizvodnimi tozdi v letnem programu dela določale obseg svojih storitev, ceno in število ur ter s tem tudi dohodek. Dohodek, ki bi ga dosegali s svobodno menjavo dela bi pokrili vse materialne stroške, dogovorjene osebne dohodka in ustvarjeno amortizacijo po zakonskih predpisih. Ustvarjeni dohodek bi lahko bil večji od planiranega z boljšim gospodarjenjem (prihrankom materiala in dela) v okviru dogovorjenega programa dela. Tozd skupnega pomena bi lahko opravljale tudi dodatna dela, ki bi se pojavila med letom (nepredvidene havarije) in ki ne bi bila zajeta v letnem planu. Dodatna dela bi se med letom overednotila in obračunala po istih kriterijih, kot dogovorjeni programi dela. V primeru, da proizvodne temeljne organizacije ne bi koristile vseh kapacitet tozda skupnega pomena na osnovi letnih programov, bi le-te morale iskati možnosti zaposlitve svojih kapacitet zunaj delovne organizacije. Toda, tako kot sedaj, bi bile najprej obvezne pokrivati potrebe Cinkarne.«

V okviru planiranih programov dela tozd skupnega pomena, bi bili zajeti tudi planirani stroški DSSS - odgovarjajoči del. Tozd skupnega pomena ne bi mogle več neomejeno razpolagati z ustvarjenim dobičkom, temveč v dogovarjanju s proizvodnimi tozdi.

Z letnim programom bi se dogovorili tudi za nova vlaganja. Od poslovnih rezultatov proizvodnih temeljnih organizacij bi bila odvisna višina sredstev za razširjeno reprodukcijo tozd skupnega pomena.

Svobodna menjava dela v praksi v celoti še vedno ni uresničena, niti nagrajevanje po delu in rezultatih dela. Ali bi delavec v tozdu skupnega pomena bil stimuliran in ali bi čutil spremembo v žepu zaradi no-

vega statusa nekaterih temeljnih organizacij ?

Miloš Rant: »Za vse delavce bi osnovna merila za osebne dohodke, kot je napisano v osnutku pravilnika o delitvi sredstev za OD bila enaka, ocenitve del in nalog bi bile enotne. Od sprejetih meril za nagrajevanje v okviru posamezne tozd skupnega pomena bi bila odvisna stimulacija delavcev. Na osnovi doseganja norm, bi delavec dobil pripadajoči osebni dohodek. Delavci glede osebnih dohodkov ne bi smeli biti prizadeti, ker bi ustvarjeni dohodek še vedno vplival na izplačilo osebnih dohodkov.«

Omejitev 16 % rasti OD po družbenem dogovoru ne zadeva niti DSSS niti tozd skupnega pomena, ker DSSS že sedaj

formirajo svoj OD in dohodek v odvisnosti od poslovanja proizvodnih tozdov. Rast osebnih dohodkov je po družbenem dogovoru omejena tako, da zaostaja za določen odstotek od rasti dohodka.«

Vsako delo je merljivo. Ali bi tudi delavci v DSSS, kot delavci v tozdu skupnega pomena imeli normirano delo ?

Miloš Rant: »Tako kot ni smiselno normirati vsako delo v tozdu skupnega pomena, tudi ni smiselno normirati vsa dela v DSSS, ker bi spremljanje norm predstavljalo preveč administriranja. Zato tudi bolj poudarjamo merila svobodne menjave dela s točno določenimi in dogovorjenimi programi dela v letnem planu, ki obsegajo tudi določene profile in število izvajalcev.«

Urednica

NAŠ POGOVOR

Šla sem v obrate med delavce - neposredne proizvajalce. Sogovornike sem si izbrala po naključnem srečanju. Ustavila sem jih z enim samim namenom, vprašati jih, ali bi lahko vsak na svojem delovnem mestu napravili še več. Delavci so se razveselili, da sem prišla mednje, odgovarjali so mi konkretno in odkrito. V razgovoru z njimi smo prišli do spoznanja, da se na delovnih mestih dela dosti manj in slabše, kot bi bilo realno mogoče.

Ugotovili smo, da bi bilo bolje, če bi bil delavec stimuliran. Če bi se mu poznalo v žepu, bi naredil več. Ljudje smo pač takšni, da vse gledamo skozi dinar in lastno korist. Zlasti v naših obratih, ko včasih presega skupinsko normo, je občutiti zapostavljanje stimuliranja, saj se vrednost variabilnega dela OD komaj kaj dvigne.

Franc Zupanc, delavec pri mikrocink ploščah: »Jaz bi lahko delal več, vendar ne morem, ker ni surovin. Imamo nov proizvodni obrat, v katerem so mnogo boljši delovni pogoji. Toda v današnji gospodarski krizi nimamo osnovnega pogoja za delo, to je surovin. Surovine dobavljamo iz uvoza, deviz pa nimamo. Vodstvo bi moralo poskrbeti, da bi imeli ustrezne zaloge. Delamo toliko, kolikor imamo surovin. Takrat pazimo, da ne poškodujemo plošč.«

Franc Sotošek, ključavničar v Vzdrževanju TiO2: »Imamo skromno delavnico, brez ustreznih pogojev za delo, npr. granika za dviganje materiala. Delovni pogoji niso najboljši, imamo neprestan hrup, zato je delo oteženo.«

Albin Vodep, prav tako ključavničar v Vzdrževanju TiO2 dodaja: »Stroji se pogosto pokvarijo. Na popravilo čakamo po štirinajst dni. Če bi imeli primerne stroje, bi lahko več naredili in porabili manj ur. Nič kolikokrat smo že opozorili na to, pa nič ne pomaga. Sami se trudimo kolikor se da, da gre delo naprej.«

Mnogo bi lahko prihranili na materialu kot je pločevina, rezervnih delih, ventilih itd., ki jih še uporabne mečejo v kontejnerje. Prihranek na času bi lahko bil tudi

pri pravilnem kadrovanju delavcev. Tako pa kadrovska služba jemlje ljudi, ki nimajo ustrezne izobrazbe oziroma poklica. Mnogo se moramo ukvarjati z njimi in tako zapravljamo dragocene ure.

Kaj pravzaprav ni v redu in zakaj se ne trudite, da bi se stvari uredile? Navsezadnje s tem trpi uspeh poslovanja naše delovne organizacije, pasivnost pa škodi nam vsem.

Albin Vodep: »Dosti stvari bi bilo potrebno pri nas spremeniti, najprej pa popraviti odnos med vodilnimi in delavci. Ta odnos mora biti bolj konkreten, pristen, tovariški.«

Potrebno je odpraviti negativne pojave v naši sredini. Zmanjšati administrativni kader in izboljšati produktivnost, s tem, da bi zainteresirali vsakega posameznika za svoje delo. Pojavlja se, da imamo veliko številno ljudi, ne samo v administraciji, ki nič ali premalo delajo in niso produktivni. Prav delavci komunisti bi se morali zavzemati na delovnih mestih in dajati vzgled ostalim.

O tem, kaj ni v redu, bi lahko še veliko govoril. Mislim, da bi morali delavci imeti vsaj osnovne pogoje za delo. Nimamo skupne jedilnice, saj vsak delavec v svojem kotu poje malico, ki tudi ni najboljša. Potrebovali bi urejeno kopalnico, da bi lahko šli domov čisti. Za umazano delo bi morali dobiti boljše osebne dohodke. Zelo slabo smo tudi obveščeni, saj nismo seznanjeni kaj se dogovarjajo na kolegiju, niti ne vemo, kako smo ocenjeni po pridnosti. Nekoč smo imeli na oglasnih deskah razvidno, koliko kdo zasluži. Danes pa nihče ne skrbi niti za obisk delavca v bolnici, niti se nikjer ne moremo pogovoriti z vodstvom o skupnih vsakodnevnih težavah.«

Končno preživimo v delovni organizaciji kar polovico svojega časa, zato vsi želimo, da bi imeli tukaj in doma vse urejeno, saj bi le tako lahko zadovoljno živeli. Leta in leta že govorimo, da se mora naš odnos med temeljnimi organizacijami spremeniti, proizvajalno delo je treba bolj ceniti, kaj se je spremenilo, si odgovorimo sami.

Martin Slapšak, pomožni skladiščnik v Transportu: »Veliko imam dela in več skoraj ne bi mogel narediti. Delo normalno teče in nimam pripomb. Lahko pa bi bila v naši delovni organizaciji boljša disciplina. Delavci bi se držali reda pa bi bilo dosti manj stroškov in dodatnega dela. Iz meseca v mesec se spreminjajo od-

loki in nihče ne ve, če le-ti prinesejo izboljšanje. Samo od osebnega dohodka ne bi mogel živeti, zato si doma še nekaj sam pridelam, ko je vse tako drago.«

Večkrat obstaja občutek, da se stvari ne moremo lotiti na pravem koncu in so tako spremembe, ki bi morale biti hitrejši in učinkovitejši, pravzaprav v veliki za-

mudi. Morda ni najbolj na mestu, da delavca za strojem, ki dosega normo in redno dela, prepričujemo in sprašujemo, kaj on še lahko prispeva k stabilizaciji. To bi morali najbrž vprašati drugje. Toda privedite sami.

Urednica

Potek investicij

VALJARNA

Otvoritve za dan republike ni bilo. Ta investicija, ki je že dobila svojo končno podobo in dobiva še notranje oblike, bo začela poskusno obratovati spomladi prihodnje leto.

ŽVEPLENA KISLINA

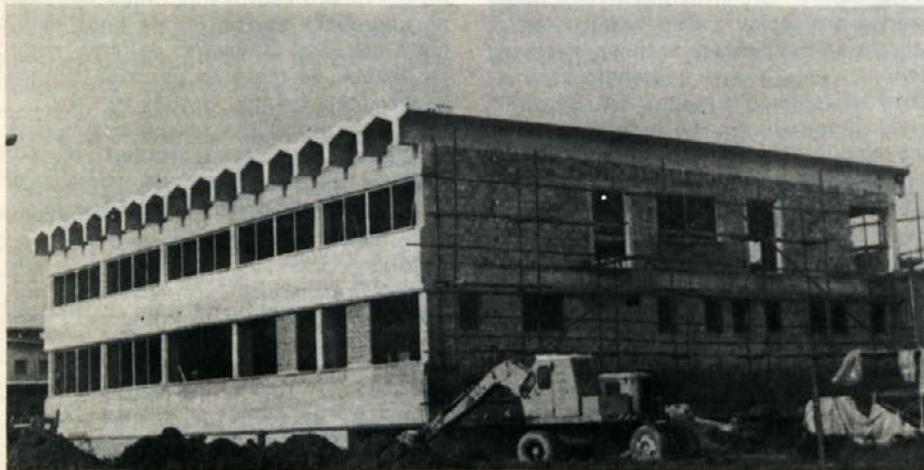
Kljub temu, da so v času izgradnje še predvidene nekatere težave, je investicija finančno popolnoma zaključena. Podpis vsakega samoupravnega sporazuma,

s katerim so se uporabniki zavezali za pokrivanje finančne konstrukcije, še ne zagotavlja, da bodo pokritje uresničili ob pravem času. TOKO Ilirska Bistrica, ki je zagotovila po samoupravnem sporazumu sicer le šest milijonov din, kar je z ozirom na celotno vrednost investicije malo, trenutno nima denarja. Upamo, da zaradi takih in podobnih primerov ne bo negativnih posledic. V decembru bomo pridobili potrdilo službe družbenega knjigovodstva o zaključku finančnega kroga ter na osnovi tega dobili gradbeno dovoljenje

VRSTNI RED INVESTICIJ

Plansko analitska služba pripravlja pregled vseh naložb po predvidenih planih za naslednje petletno srednjeročno obdobje. Z ozirom na možnosti in kriterije (katera investicija bo najprej izplačana in najprej začela vračati sredstva), se morajo vse naložbe ponovno oceniti in se dogovoriti za vrstni red izgradnje. Gospodarski položaj države zahteva skrbno in odgovorno investicijsko politiko. V prihodnje namreč ne moremo več toliko hkrati graditi.

Ne glede na stabilizacijski pristop pa še vedno ni dogovorjena naša dolgoročna perspektiva takšna, ki nam bi povečevala dohodek in zmanjševala uvoz surovin. Dokaj jasno pa je, da zaradi različnih interesov posameznih tozd in njihovih dejavnosti, v naslednjih petih letih še ne bomo mogli rešiti situacije. Ob tem bi moje pisanje lahko marsikdo od odgovornih in vodstvenih struktur dopolnil ali me celo popravil. Naj bo to izziv tistim strokovnjakom v Cinkarni, ki bi lahko razmišljali - tudi na glas - preko glasila, kakšne so naše možnosti razvoja in usmeritve v dolgoročnem pogledu in celo o predelavi odpadnega materiala nekaterih proizvodnih obratov.

Rok za dograditev jedilnice in poslovnih prostorov (20 pisarn in 2 sejni sobi) se je podaljšal na marec 1981, vse pa bo odvisno od sredstev.

M. Gorenšek

Preskrba s surovinami

CINK

Nadaljnji razgovori s topilnico v Titovem Velesu niso obrodili sadov. Topilnica problema dobave cinka ne more dokončno opredeliti zaradi vezanosti na gospodarski mehanizem republike Makedonije. Ob občinskem prazniku v Titovem Velesu je bil sprejet zaključek, da je potrebno probleme z oskrbo Cinkarne reševati na nivoju republik in pokrajin.

Če na primer Zletovo poveča dobavo cinka Cinkarni, mora zmanjšati svoj izvoz, kar pomeni slabše izpolnjevanje zunanjetrgovinskih obveznosti. Med Makedonijo in Slovenijo še ni vzpostavljenih medsebojnih odnosov in tokov v zvezi z nabavo cinka. Končno živimo v gospodarski skupnosti Jugoslavije, zato bi morale biti vezi med republikami toliko trdnjše. Nesoglasja bomo morali nujno odpraviti.

Sestanek na Gospodarski zbornici Slovenije v novembru je imel namen opredeliti interese glede cinka in ostalih baznih materialov. O akcijah, ki so v teku, vas bomo sproti obveščali.

PIRIT

Sredi novembra so potekali razgovori v Boru. Le-ti želijo, da bi Cinkarna vlagala visoka finančna sredstva za povečanje njihove proizvodnje. Ker Cinkarna nima denarja, bo morala obveznosti deliti s porabniki žveplene kisline.

ZUNANJE-TRGOVINSKA MENJAVA

Zaradi dnevno spreminjajočih pogojev uvoza, je tudi za prihodnje leto vprašanje uvoza zelo nejasno. Razgovor med Cinkarno, Republiškim komitejem za mednarodne odnose in SISEOT-om bo razkril pogoje uvoza Cinkarne. Naši vodstveni delavci računajo, da izvoz v DDR ne bo imel več takšnega pomena kot doslej. Za nas to pomeni težko popravljiv položaj v poslovanju.

V letu 1981 bomo morali naš odnos do izvoza bistveno spremeniti ter za vsako ceno izvažati. Končno si mora Cinkarna izboriti pomembnost kot veliki proizvajalec surovin za vse vrste industrij, kajti

če bomo izvažali surovine z nizko stopnjo vložene dela, bo za naše gospodarstvo prav gotovo manj koristno kot, če se bodo doma pregledovali, z delom oplemenitili in izvozili.

KLIRING ZA TITAN

Titan dioksid je devizno še vedno interesanten in mora biti v družbi deležen razumevanja. Vsak kilogram titan dioksida, ki se proda doma, pomeni toliko manj konvertibilnih deviz za uvoz. Proizvodnja titan dioksida, ki je močno povezana z žveplom kot surovino, je odvisna od obeh enak, zato je potrebno iskati skupno rešitev. Dejstvo je, da vseh možnosti na področju izvoza nismo izkoristili. Tudi dogovorjenih akcij nismo dosledno uresničevali, kar je pogojeno z našim obnašanjem. In, če bomo končno le preboleli notranje težave ter aktivnost in pozornost usmerili od notranjih problemov navzven, bo okolje izven Cinkarne potem res pripravljeno reševati naše surovinske in izvozne probleme?

Pogodba za ekološko sanacijo

V začetku oktobra so v Beogradu predstavniki Cinkarne in vzhodnonemškega partnerja KLF podpisali pogodbo za ekološko sanacijo Cinkarne, po kateri bo del sredstev, 3,2 miliona dolarjev zagotovil Cinkarni nemški partner.

Komercialni del pogodbe vsebuje določilo, da bo DDR Jugoslaviji dobavila 2963 ton polivinilklorida v prahu. S prodajo tega se bodo zbirala pri Ljubljanski banki denarna sredstva, ta pa bodo prenešana po kreditni pogodbi na Cinkarno za finansiranje ekološkega programa. Na ta način bomo dobili na razpolago investicijska dinarska sredstva, seveda po programu predvidene udeležbe. Pogodba sicer še vedno ne rešuje težav z uvozom opreme, toda za Cinkarno v tem trenutku

pomeni razrešitev težavne situacije, saj le-tako nekaterih akcij iz ekološkega programa ne bo potrebno ponovno odlagati. Hitra zagotovitev sredstev za te namene predstavlja garancijo razreševanja ekologije v prihodnje, ne le zaradi interesov delovne organizacije temveč tudi širše družbene skupnosti.

Ostala sredstva za ekološki program so zagotovljena s kreditom Jugobanke, kot tudi za razširjeni del programa iz lastnih sredstev, zadnja so v pretežni meri že izkoriščena. Za pridobivanja raznih soglasij je Cinkarna nemočna, toda zagotovljeno je, da zaradi finančnih problemov dogovorjeni roki ne bodo več trpeli.

Prizadevanje sindikata za višji OD

Veliko govorimo in pišemo o tem, da mora v sedanjem stabilizacijskem obdobju sleherni posameznik prispevati svoj delež k izboljšanju gospodarskega položaja. Prav področje delitve sredstev za osebne dohodke je tisto, kjer najbolj dosledno izvajamo družbeni dogovor. Ob neprestanem naraščanju življenjskih stroškov je najtežje tistim, ki imajo nizke osebne dohodke.

Osnovne organizacije sindikata so se že v začetku leta zavezale, da bodo skozi vse leto spremljale višino osebnih dohodkov posameznikov.

Meja najnižjih osebnih dohodkov, ki jo določajo sindikati in, ki se po njihovem mnenju ne bi smela znižati, je pet tisočakov. Takšnih delavcev je bilo v mesecu septembru v naši delovni organizaciji okoli trideset. Izvršni odbor sindikata v DSSS je v septembru pregledal večje število delavcev, ki so bili zaradi nizkih osebnih dohodkov socialno ogroženi in sprejel sklep, da je potrebno pristopiti k reševanju te problematike z večjo odgovornos-

tjo. Naj navedemo podatek, da je povprečni dohodek v DO v devetih mesecih letošnjega leta znašal 8.056,00 din.

Vseh delavcev, ki dobijo manj kot pet tisočakov ne bi smeli devati v isti koš. Med njimi so taki, ki s pettisočaki preživljajo številne družine in so resnično socialno ogroženi.

So pa tudi taki, ki so pretirano zadolženi s krediti in njihova lastna negospodarnost kaže na socialno ogroženost.

Praktično pa sindikat v primerih, ko gre za resnično socialno ogroženost, lahko le malo prispeva k izboljšanju.

Več kot da nudi enkratno sindikalno pomoč v vrednosti 1.000.- din ali preko blagajne vzajemne pomoči kredit v vrednosti 3.000.- din skoraj ne more storiti.

Redkeje se v OOS pogovarjamo o tem, kako bi tem delavcem omogočili boljše delo oziroma boljši zaslužek. Nedvomno bi bilo prav, da bi pri tem problemu skupno nastopili sindikati in zveza komunistov ter se poglobili tudi v odgovornost za takšne probleme.

Govorili so tudi o nujni požitvi dela mladinske organizacije v tozdu ter ugotovili, da je potrebno imeti mentorja, ki bi delal samo na področju OO ZSMS, ter skušal pomagati pri reševanju določenih problemov. Ne bi pa smela izostati pomoč družbeno-političnih organizacij, posebno zveze komunistov, kjer je včlanjenih kar 11 mladih komunistov.

Imenovali so člane inovacijske komisije tozdu Titan dioksid in sicer: Franc Grabar, Vlado Lukač, Rajko Pavlič, Boris Arčan in Lazo Prodānovič.

Člani izvršnega odbora tozda Vzdrževanje in energetika so pregledali devetmesečni obračun tozda in DO ter poročilo o poslovanju osnovne organizacije sindikata. Od planiranih sredstev so porabili le 35 %. Izrazili so željo, da se več skrbi posveti delavcem, ki so v staležu več kot en mesec.

Ugotovili so, da kljub dogovoru na konferenci sindikata, o pošiljanju spiskov bolnikov, ki so v staležu dalj kot en mesec jih izvršni odbor ni dobil že štiri mesece, zato je bil prisiljen obravnavati pomoč bolnikov z zamudo. Za bolnike, ki jih bodo obiskali, so namenili mesečno 150 din.

POLITIČNI AKTIV

Stališča in sprejeti sklepi političnega aktiva z dne 24. 10. 1980 in Delavskega sveta DO z dne 19. 11. 1980:

- predsednik KPO Maksa Bastla so zadolžili za zagotovitev surovin
- direktorja zunanje trgovine in odgovorne po tozduh so zadolžili za analizo povečanja izvoza
- vodjo plansko-analitske službe so zadolžili za koordinacijo izdelave planov posameznih tozdov in DO. Plani morajo zagotavljati realizacijo takšnega dohodka, da bo zagotovljena socialna varnost zaposlenih delavcev
- plan ne sme kasniti glede na postavljene roke
- ponovno je potrebno pregledati temelje srednjeročnega plana, ugotoviti v kaj bo Cinkarna realno lahko investirala, ter čimprej pripraviti planske dokumente za javno razpravo ter sprejem.
- položaj, v kakršnem se nahaja tudi Cinkarna narekuje, da striktno spoštujemo skupaj dogovorjene ukrepe, povečamo delovni red in disciplino, enotno izpeljemo v prakso sprejet sklep makro-organizacije,
- vodilne delavce v DO so zadolžili da se dogovorijo o realizaciji pomembnejših točk razreševanja problematike poslovanja.

KONFERENCA SINDIKATA CINKARNE

Na 4. seji izvršnega odbora konference OO ZS, ki je bila konec oktobra, so med drugim razpravljali in pregledali finančno poročilo knjigovodje sindikata za devet mesecev.

DELO DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ

IZVRŠNI ODBORI SINDIKATA

Izvršni odbor sindikata DSSS je obravnaval osnutek družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke ter osnutek družbenega dogovora o temeljih družbenega plana občine Celje za obdobje 1981/85, vključno z osnutkom samoupravnega sporazuma o temeljih planov SIS družbenih dejavnosti za dobo 1980/85. V zvezi s tem so sklenili, da se pripravijo izvlečki iz osnutkov in organizira javna razprava po sindikalnih skupinah.

Razpravljali so o poročilu nadzornega odbora za obdobje devetih mesecev in ugotovili, da plan izdatkov ni bil usklajen z resolucijo v mesecu marcu, zato so sklenili v letu 1981 plan porabljenih sredstev uskladiti, da ne bo nepredvidenih presežkov.

Člani izvršnega odbora so bili seznanjeni z osnutkom pravilnika o organiziranosti in poslovanju blagajne vzajemne pomoči, ter podali nekaj pripomb.

Na izvršnem odboru tozda Titan dioksid v oktobru so ugotovili, da je sistem nagrajevanja po delu v začetku pokazal dobre rezultate, vendar trenutno kaže, da ga bo potrebno dograditi s kvaliteto proizvoda.

Sprejeli so sklep o 200,00 din pomoči oz. pozornosti ob obisku delavcev, ki so v staležu več kot 30 dni.

Izvršni odbor je na podlagi razprave o organizaciji pogrebnih slovesnosti za članke kolektiva, upokojenca in ožje družinske člane v celjski občini sprejel sklep, da se za aktivne člane kolektiva prispeva venec in govor, za upokojenca venec, za vse ostale pa se organizira zbiranje sredstev v lastni sredini.

DELAJSKI SVETI TOZDOV

Seje DS tozdov in DSSS so potekale v času od 28. 10. do 5. 11. 1980. Največjo pozornost so posvetili obravnavi doseženih poslovnih rezultatov v devetih mesecih tega leta. V razpravi so delegati nekaterih delavskih svetov (Grafika, Kemija) opozorili predvsem na probleme okoli doseganja izvoznega plana, katerega zastanek znaša za celotno delovno organizacijo 29 %. Vzroki, kot ugotavljajo delegati Metalurgije, Kemije in Grafike, so predvsem v zmanjšanju proizvodnje vseh cinkovih proizvodov, kar je posledica pomanjkanja cinka. Tozd Grafika je v razpravi posebno pozornost posvetila prekoračitvi stroškov pogodb ob delu in avtorskih honorarjih.

Delegati DS tozdov in DSSS so na svojih sejah obravnavali tudi probleme, s katerimi se srečujejo delegati zbora združenega dela in samoupravne interesne skupnosti. Iz zapisnikov delavskih svetov je razvidno, da se delegati posameznih samoupravnih interesnih skupnosti ne udeležujejo razgovorov v delovni organizaciji, ki jih sklicujejo vodje konferenc oz. vodje delegacij, niti sej skupščin SIS, da o svojem delu ne vodijo zapisnikov, zato tudi nimajo evidence o sklepčnosti posameznih delegacij.

Slabo delujejo tudi delegacije za posamezne samoupravne interesne skupnosti.

Vzroki, ki jih navajajo, so predvsem nezainteresiranost delegatov, prezahtevnost gradiva, premajhna povezava z ostalimi samoupravnimi organi, predvsem s strokovnimi službami.

Lahko bi še povzeli nekatere druge razprave in ugotovitve, ki pa so slične in nas opozarjajo, da je kljub sorazmerno dobro razvitemu delegatskemu sistemu potrebno še dosti narediti za celovito uveljavitev samoupravnega socialističnega sistema.

Na vseh sejah delavskih svetov, so delegati v nadaljevanju potrjevali predloge članov inventurnih komisij za leto 1980, odpise osnovnih sredstev ter razpravljali o delu komisij za spremljanje in delitev sredstev za osebne dohodke.

DELAJSKI SVET DO

Delavski svet DO je na svoji 10. redni seji, dne 19. 11. 1980 pri obravnavi poročila o doseženih rezultatih tozdov in DSSS DO v devetih mesecih tega leta, razpravljala o prekoračitvi izdatkov za pogodbe o delu in avtorske honorarje. Delavski svet DO apelira na vse delavske svete, da v tozdih in DSSS izdelajo programe za usklajitev navedenih izdatkov z Zakonom o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev. Izdelani programi se posredujejo delavskemu svetu delovne organizacije.

Pri obravnavi stališč strokovno-političnega aktiva je sprejel sklep, da v celoti podpira stališča strokovno-političnega aktiva delovne organizacije.

Delegati bodo na vsaki seji delavskega

sveta DO spremljali izvajanje sprejetih stališč političnega aktiva.

Razpravljal je o predlogu za ustanovitev dveh novih delovnih mest - koordinator ekologije in analitik inovacij - in na osnovi pismenega mnenja pravne službe sprejel sklep, da se navedeni predlog posreduje v obravnavo delavskemu svetu DSSS.

Obravnaval je predlog samoupravnega sporazuma o pokroviteljstvu hokejsko - drsalnega kluba Celje, ter sprejel sklep da pristopa k podpisu sporazuma, z opozorilom, da ustrezne strokovne službe pregledajo in uskladijo posamezne člene sporazuma ter pripravijo predlog načina finansiranja obveznosti, ki izhajajo iz sporazuma. Za podpisnika sporazuma je

pooblastil predsednika KPO tov. Maksa Bastla.

Potrdil je člane komisije za popis delovnih sredstev, terjatev in obveznosti, ter dvomljivih, spornih in neizterljivih terjatev v naslednji sestavi:

Radenko Cunjak - predsednik, Irena Zalokar - namestnik in člana Anica Konec ter Ivanka Sedovnik.

Delavski svet DO je potrdil tudi samoupravni sporazum o specializaciji in kooperaciji, proizvodnje za obdobje 1981-1985 ZLR Poljsko in Bolgarijo.

Verificiral je sklep DS tozda Metalurgija o najetu kredita za pokrivanje prekoračitev investicije nove Valjarne in »S« kisline.

Živa Rigelnik

Tajnik samoupravnih organov

Delegati se ne udeležujejo sej

Delegatski sistem, ki smo ga uvedli leta 1974 je prinesel določene slabosti, ki jih čutimo v sredini, kjer delamo. Nekako je postal sam sebi namen, saj se čuti velika nezainteresiranost posameznikov tako pri obdelavi gradiva kot udeleževanju sej posameznih delegacij. Seje delegacij in skupščin so nesklepčne in jih zato presnavljajo na kasnejše datume in ugodnejše ure. Vzroki nezainteresiranosti delegatov do razprav o različnih vprašanjih, ki zadevajo njih same in njihovo sredino, so v splošni togosti ljudi, ki se vedno bolj ukvarjajo s samim seboj.

Tu in tam se pojavi delegat, ki še vedno kritizira delegatove poročevalce, češ da so preobširni in neprebavljivi, toda izkaže se, da se le-ta za sejo sploh ni pripravil in niti ni prebral dnevnega reda.

Nekateri delegati, ki so bili v začetku mandatnega obdobja delegirani v delegacijo, so zapustili delovno organizacijo ali prestopili v drugo temeljno organizacijo. Nadomestnih imenovanj oziroma volitev ni bilo, zato se je število delegatov v nekaterih delegacijah močno zmanjšalo. Tako ponekod odločajo oziroma sprejemajo svoja stališča le posamezno in ne več v interesu vseh delovnih ljudi. Delegat, ki se udeleži skupščine, oblikuje svoje mnenje in odločitev kar sam.

Drugi zagovarjajo stališče, da so delegati še vedno premalo informirani ter da preteko informacij za odločanje v bazo in obratno, ni več. Delo posameznih delegacij je še vedno prepuščeno in odvisno od vodje delegacij in njegove lastne iniciative, ter možnosti in volje za delo. V skupščini delegacije SIS IN DOK so mnenja, da se vse še tako strokovne informacije, dajo napisati jasno in kratko. V ta namen so osnovali predlog za izdajo skupnega delegatskega poročevalca za vsako družino v občini Celje.

V naši delovni organizaciji so v samoupravnih in družbeno-političnih organizacijah prvič konkretnije spregovorili o delu in predvsem načinu dela delegacij SIS in zbora združenega dela.

Člani izvršnega odbora sindikata DSSS

so ugotovili, da je več delegacij zaradi fluktuacije nesklepčnih. Nekateri delegati se sej skupščin ne udeležujejo. Delegati nimajo stika z delegatsko bazo, zato delavcem ne posredujejo informacij. Sklenili so, da se morajo ponovno preveriti sezname vseh delegacij ter po potrebi kadrovsko dopolniti.

Člani izvršnega odbora sindikata TOZD Kemije Celje, so kritizirali preobširna, nerazumljiva in preštevilna gradiva za seje skupščin. Pojavlja se določena skupina ljudi, ki pripravljajo in dopolnijo na seji vse potrebno, da posamezni delegati težko kaj pripomnejo z ozirom na njihovo nerazumljivo izražanje. Delegati tako večkrat pridejo do spoznanja, da je najbolje dvigniti roko ali pa se seje ne udeležiti. Opozorili so tudi na točko razno, ki se rada pojavi na koncu dnevnega reda s kopico dodatnih točk, o katerih pa delegati niso obveščeni in pripravljani.

Na delavskem svetu tozd Grafike so celo menili, da prihaja na naslove vodij delegacij vse manj izvodov gradiv. Ugotovili so, da še vedno ni uresničena zahteva, stara že leto dni, o zadolžitvi nekoga, ki bi bdel nad celotnim delovanjem delegacij v delovni organizaciji in usmerjal njihovo delo. Strokovne službe, ki so nosilke kratkih in razumljivih predlogov, so premalo povezane in vključene v dejavnost delegacij.

Vsa mnenja lahko strnemo v ugotovitev, da delo delegacij še vse premalo prihaja v zavest delavcev in delovnih ljudi, da so delegacije tiste, ki omogočajo uresničevanje interesov in potreb slehernega posameznika v procesu odločanja v delegatskih skupščinah in zborih.

Dobrodošli, upokojenci Cinkarne

Tako je glasil napisani pozdrav v Samopostrežni restavraciji v Gaberju, kjer je v začetku novembra priredila naša osnovna organizacija ZSS družabno srečanje za upokojene delavce Cinkarne.

Takih srečanj se naši nekdanji sodelavci zelo radi udeležujejo, ne glede na to ali so bili upokojeni pred mnogimi leti, ali nedavno. Tudi letos se jih je vabilu odzvalo okoli 400, približno toliko se jih je udeleževalo tudi izletov v preteklih letih. Ko je bil pred desetimi leti organiziran prvi izlet za naše upokojence, in sicer v Slovenske gorice, se ga je udeležilo okoli 150 naših nekdanjih sodelavcev, z leti pa je zanimanje med njimi za tovrstna srečanja naraščalo.

Goste je pozdravil in jim zaželel prijeten večer predsednik konference naše osnovne organizacije ZSS Janko Rebov, podpredsednik kolegijskega poslovodnega organa Leopold Slapnik pa jih je seznanil z uspešnim poslovanjem naše delovne organizacije v letošnjem letu in z nalogami, ki nas čakajo v bližnji prihodnosti.

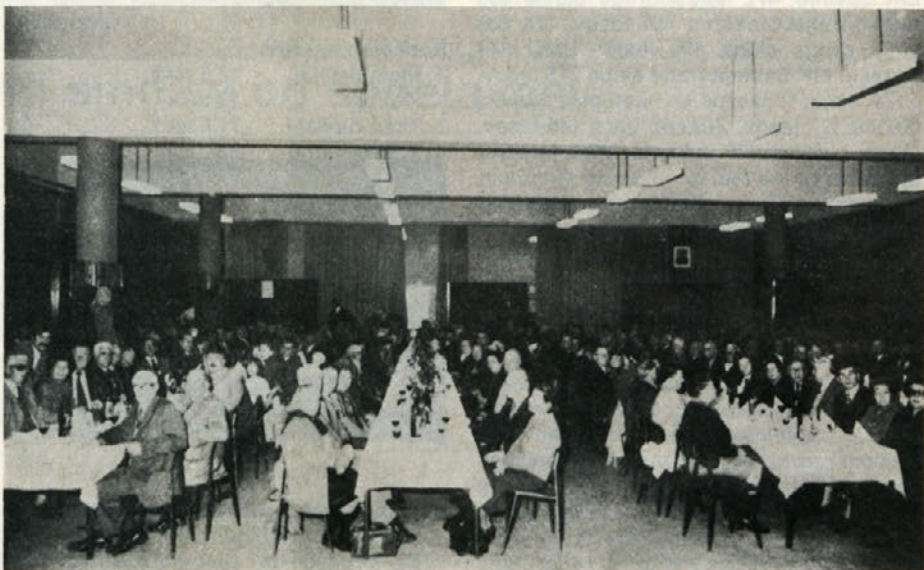
Pester kulturni program so izvedli pevski zbor in dramska skupina osnovne šole Veljka Vlahovića ter naša recitatorska skupina. Za veselo razpoloženje je poskrbel vokalno-instrumentalni ansambel Veseli Štajerci ter znani humorist Poldek, ki je za to priložnost oblekel »tamaš' gvant« - tako je namreč dejal eden izmed gostov.

Ob prijetnem kramljanju in obujanju spominov na pretekle dni, ki so jih skupaj preživeli na delovnih mestih v naši delovni organizaciji, je čas hitro tekkel, tako, da je prehitro prišla ura slovesa, ko so si dejali: »Nasvidenje prihodnje leto!«

Z. Š.

Janko Rebov je navzoče pozdravil v imenu naše sindikalne organizacije

Dvorana v samopostrežni restavraciji je bila popolnoma zasedena

Poldek se je izkazal tudi kot dober trobentar: Pridružil se je ansamblu in zaigrali so nekaj vedno zelenih melodij

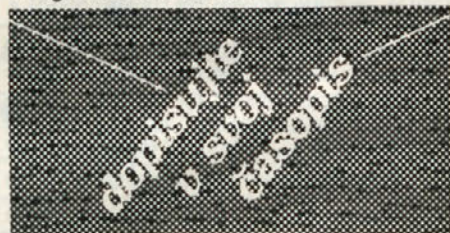
Recitatorki Frida in Irena sta čustveno povedali Murnove pesmi

Dobro voljo je še povečal Poldek

Ob vedrih zvokih Veselih Štajercev so se mnogi udeleženci zavrteli

Športna tekmovanja ob dnevu republike

Komisija za športno rekreacijo v naši delovni organizaciji je v počastitev dneva republike organizirala športna tekmovanja v kegljanju meddelovnimi organizacijami Celja, ki koristijo kegljišče ob sobotah. Med tozdi je bilo tekmovanje v šahu in streljanju z zračno puško.

KEGLJANJE

V kegljanju so nastopile moške ekipe s po šestimi tekmovalci. Tekmovali so na 100 lučajev, ženske ekipe so sestavljale tri tekmovalke na 50 lučajev. Tekmovanja so se udeležili EMO, LIK Savinja, Metka in Cinkarna. Prvo mesto je osvojila ekipa LIK Savinje, 472 lesov, drugo Metka 405 lesov, tretje Cinkarna 401 lesov, LIK Savinja druga ekipa 395 lesov, EMO 344 lesov in LIK Savinja tretja ekipa 275 lesov.

Za ekipo Cinkarne so nastopale: Šeško Jožica 177 lesov, Zupanc Vera 145 lesov, Oblak Ljudmila 79 lesov in Ahtik Martina kot rezerva.

Prvo mesto pri moških je zasedla ekipa EMO, 2399 lesov, drugo LIK Savinja 2199 lesov, tretje Metka 2148 lesov in četrto Cinkarna 2097 lesov.

Nastopali so Kukič Rado 410 lesov, Mraz Rudi 395 lesov, Ramšak Karel 350 lesov, Kolšek Fric 339 lesov, Žagmajster Ludvik 310 lesov in Červan Franc 293 lesov.

Vse ekipe so po zaključnem tekmovanju prejele spominske pokale v trajno last, najboljše posameznice in posamezniki pa še praktične nagrade, ki so jih prispevale delovne organizacije Metka, EMO in LIK Savinja.

ŠAH

Hitropoteznega turnirja v šahu se je udeležilo šest ekip iz tozdov, ki so se pomerili med sabo za najboljša mesta. Premočno je zmagala ekipa iz Metalurgije.

Prvo kolo:

Grafika I : Grafika II 4 : 0

Kemija : Metalurgija 1,5 : 2,5

Vzdrževanje : Titan dioksid 1,5 : 2,5

Drugo kolo:

Grafika II : Titan dioksid 0 : 4

Metalurgija : Vzdrževanje 3 : 1

Grafika I : Kemija 1 : 3

Tretje kolo:

Kemija : Grafika II 4 : 0

Vzdrževanje : Grafika I 1 : 3

Titan dioksid : Metalurgija 0 : 4

Četrto kolo:

Grafika II : Metalurgija 0 : 4

Grafika I : Titan dioksid 1,5 : 3,5

Kemija : Vzdrževanje 2 : 2

Peto kolo:

Vzdrževanje : Grafika II 4 : 0

Titan dioksid : Kemija 1,5 : 2,5

Metalurgija : Grafika I 4 : 0

Končni vrstni red:

1. Metalurgija 17,5 točk
2. Kemija 13 točk
3. Titan dioksid 11,5 točk
4. Vzdrževanje 9,5 točk
5. Grafika I 8,5 točk
6. Grafika II TRIM 0 točk

Za ekipe so nastopali: Arh, Ružič, Počivalšek, Naraks, Dečko, Šnajder, Cmok Šmon, Zelenovič, Škrobič, Tasič, Ilič, Celestina, Mežnar, Kovačič, Počivalšek V., Puh, Hernaus, Linčar, Pohole, Jurkošek, Plahuta, Mohorko, Strašek in Šukelj.

Prve tri uvrščene ekipe so prejele nagrade.

STRELJANJE Z ZRAČNO PUŠKO

Na strelišču pri ambulanti so se tozdi pomerile med sabo v streljanju z zračno puško. Tekmovalo je lahko neomejeno število strelk in strelcev, vendar se je za ekipni plasman upoštevalo pet najboljših rezultatov. Prednost takšnih propozicij je izkoristila Grafika, saj se je tekmovanja udeležilo kar 16 strelk in strelcev in tako so imeli na osnovi rezultatov možnost sestaviti dobro ekipo in tudi zmagati.

Prva Grafika: Gobec Miran 147 krogov, Jonke Franc 137 krogov, Kersnik Milan 131 krogov, Plahuta Albin 129 krogov,

Smole Anton 124 krogov - skupaj 668 krogov.

Druga DSSS: Horvat Bojan 155 krogov, Ramšak Matjaž 133 krogov, Zupanc Vera 122 krogov, Perčič Danijel 122 krogov, Mlinarič Marija 113 krogov - skupaj 645 krogov.

Tretji Transport: Jokan Anton 149 krogov, Nikolič Maks 146 krogov, Markovič Milan 115 krogov, Gaberšek Franc 111 krogov, Okolič Nedeljko 99 krogov skupaj 611 krogov

Četrto Vzdrževanje: Kovačič Franc 134 krogov, Bošnjak Janez 133 krogov, Kuko- vič Bojan 113 krogov, Puh Karel 92 krogov, Počivalšek Vinko 86 krogov - skupaj 558 krogov.

Peti Titan dioksid: Umek Helena 138 krogov, Plivac Safet 132 krogov, Celestina Stanko 111 krogov, Planinšek Janez 91 krogov, Garagič Omarel 79 krogov - skupaj 551 krogov.

Šesta Metalurgija: Mraz Rudi 161 krogov, Pungeršek Vinko 144 krogov, Počivalšek Ciril 136 krogov, Farčnik Jože 85 krogov - skupaj 526 krogov.

Tekmovanja se je udeležilo 44 strelk in strelcev, najboljše ekipe so bile nagrajene.

M. L.

PRVENSTVO CINKARNE V ŠAHU

V dneh od 21. do 23. novembra je v domu Cinkarne v Logarski dolini potekalo prvenstvo Cinkarne v šahu za leto 1980/81. Tekmovanja se je udeležilo le 10 igralcev, kar seveda ne kaže prave slike moči in kvalitete naše šahovske sekcije. Manjkala je cela vrsta naših dobrih igralcev.

Tekmovanje je otvoril predsednik sekcije, Ivan Pohole. Ob tej priložnosti smo z enominutnim molkom počastili spomin pred kratkim umrlima članoma, ing. Pipušu in ing. Stegenšku.

Prvi dan je bil odigran hitropotezni turnir v čast dneva republike. Udeležilo se ga je 10 igralcev. Zmagal je Miodrag Lazič ki je nabral 8 in pol točk, sledijo Tasič, in Kovačič, Mežnar, Pohole, Celestina, Puh, Praznik, Počivalšek, Budna.

Borba za prvenstvo Cinkarne se je začela naslednji dan z udeležbo istih članov. Takoj v prvih kolih je povedel Mežnar, vendar sta mu za petami sledila Lazič in Tasič. Tako se je nadaljevalo vse do zadnjega kola, ki je odločalo o

Prvenstvo Cinkarne 1980

Udeleženci:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Točke	Mesto
1 Mežnar	●	1	1/2	1	0	1	1	1	1	1	7 1/2	1-2.
2 Lazič	0	●	1/2	1	1	1	1	1	1	1	7 1/2	1-2.
3 Tasič	1/2	1/2	●	1/2	1	1	1	1	0	1	6 1/2	3.
4 Počivalšek V.	0	0	1/2	●	0	1/2	1	1	1	1	5	4-5.
5 Celestina	1	0	0	1	●	0	1/2	1/2	1	1	5	4-5.
6 Puh	0	0	0	1/2	1	●	1	0	1	1	4 1/2	6.
7 Pohole	0	0	0	0	1/2	0	●	1	1	1	3 1/2	7.
8 Kovačič	0	0	0	0	1/2	1	0	●	1/2	1	3	8.
9 Praznik	0	0	1	0	0	0	0	1/2	●	1/2	2	9.
10 Budna	0	0	0	0	0	0	0	0	1/2	●	1/2	10.

Logarska dolina - Dom Cinkarne, 21. - 23. XI. 1980

Brzoturnir v čast - 29. XI. - 1980

Udeleženci:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Točke	Mesto
1 Lazič	●	1	1	1	1/2	1	1	1	1	1	8 1/2	1.
2 Tasič	0	●	1	0	1	1	0	1	1	1	6	2-3.
3 Kovačič	0	0	●	1	1	0	1	1	1	1	6	2-3.
4 Mežnar	0	1	0	●	1	1/2	1	0	1	1	5 1/2	4.
5 Pohole	1/2	0	0	0	●	1/2	1	1	1	1	5	5.
6 Celestina	0	0	1	1/2	1/2	●	0	1	1	1	4 1/2	6.
7 Puh	0	1	0	0	0	1	●	1/2	1/2	1	4	7.
8 Praznik	0	0	0	1	0	0	1/2	●	1	1	3 1/2	8.
9 Počivalšek V.	0	0	0	0	0	0	1/2	0	●	1	1 1/2	9.
10 Budna	0	0	0	0	0	1/2	0	0	0	●	1/2	10.

Logarska dolina - Dom Cinkarne, 21. XI. 1980

prvaku. V zadnjem kolu je Lazič dohitel Mežnarja, ki mu je zadostoval le remi. Tako sta oba dosegla po 7 in pol točk in delila prvo in drugo mesto. Naslov prvaka je pripadel Mežnarju zaradi boljšega us-

peha po »Sonnenbornu«. Tretji je bil Tasič, ki si je to mesto zagotovil kolo pred koncem. Huda borba je bila za četrto mesto, ki je še prinašalo nagrado. Tu sta se v zadnjem kolu srečala Počivalšek Vinko in

Celestina. V razburljivi partiji je na koncu zmagal Celestina. Osvojila sta po pet točk. Prijetno je presenetil Puh z osvojitvijo 6. mesta. Nabral je 4 in pol točke. Če je pozitivno presenetil Puh, sta negativno presenetila Pohole s sedmim mestom in Kovačič z osmim mestom, deveti je bil Praznik in deseti Budna. Slednja dva sta tekmovalje vzela bolj za rekreacijo, z obeti za boljši uspeh na prihodnjem prvenstvu.

Zadnji dan je bil odigran povratni dvojboj s šahisti Solčave. Tokrat so se gostje revanžirali za lanskoletni poraz in premagali našo ekipo z rezultatom 6 : 4.

Igrali so takole:

za Solčavo:	za Cinkarno:
Ošep S.	Celestina 2 : 0
Ošep J.	Počivalšek 2 : 0
Lenar	Puh 0 : 2
Kosmač	Pohole 1 : 1
Posinek	Kovačič 1 : 1

Vsa tekmovanja so potekala v izredno, lepem in tovariškem vzdušju in tega si želimo tudi v prihodnje.

Jože Šnajder

Zagnane borbe med šahisti

Poslovili smo se od sodelavcev

V mesecu septembru smo se poslovili od tovarišice Mile ŠTERBALJ, ki si je po petintridesetih letih delovne dobe zaslužila upokožitev. V Cinkarno je prišla že leta 1951 in sprva čistila pisarne v gradbenem oddelku in topilnici, nato je delala v valjarni, v čašicah na obrezovalnem stroju. Dolga leta je delala v treh izmenah, šele v zadnjih štirih letih pa v dveh izmenah. Kljub napornemu delu in slabih delovnih pogojih jo je delo sprostilo, najbolj pa je bila zadovoljna med sodelavci, saj so se dobro razumeli.

V pokoju bo kuhala in varovala malega otroka. Sodelavcem, s katerimi je delala, želi mnogo uspeha, zdravja in zadovoljstva, vsem pa, ki so ob njenem odhodu v pokoj prispevali k darilu, se iskreno zahvaljuje.

Mila Šterbalj in Rozalija Ocvirk

Rozalija OCVIRK je delala v Cinkarni od leta 1974. Pred tem je bila v službi v zavodu za požarno varnost. V tozd Titan dioksidu, kjer je delala pri signiranju vreč, ji je čas hitro mineval. Rada je prihajala na delo, saj so se s sodelavkami zelo dobro razumele. V pokoju bo imela veliko dela, obdelovala bo zemljo na vrtu in gojila trto.

V oktobru se je poslovil od nas tovariš Alojz POTOČNIK, ki je v Cinkarni delal 35 let in bil vsa ta leta aktiven v vseh samoupravnih organih, družbenopolitičnih organizacijah in delegacijah. Mnogo ur izven dela, je preživel ali na udarniškem

Alojz Potočnik

delu ali na sestankih v delovni organizaciji, čeprav je s tem zanemarjal družino. Spominja se:

»Včasih je bila zagnanost do dela pri ljudeh mnogo večja. V letih 1948 do 1953 po vojni smo z udarniškim delom zgradili skladišče pri valjarni, stavbo, kjer je danes Transport, upravo itd. Sindikat je takrat skrbel za vso preskrbo prebivalstva. Kot predsednik sindikata sem moral skrbeti za ozimnico, preskrbo s hrano, delovnimi oblekami, zaščitnimi sredstvi, obutev. Sami smo hodili v rudnik in kopali premog za potrebe naših delavcev. Imeli smo svojo trgovino in menzo, za katero smo sami skrbeli. Udarniško delo je bilo tako uspešno tudi zato, ker so se akcij udeleževali vsi delavci od direktorja do snažilke. Kosali smo se med sabo, kdo ima več udarniških ur.

Včasih je bilo več tovarištva med odgovornimi in delavci. Direktor je imel vsak dan obhod po obratih, da je ugotavljal kako teče proizvodnja. Vsak delavec se je lahko z njim pogovoril na delovnem mestu tudi o osebnih dohodkih. Danes pa nekateri tudi po dve leti in več ne vidijo direktorja, drugi niti ne vedo kakšen je. Delavci čutijo, da to ni prav. Zaupanje delavcev temelji na odnosih do vodstva, če so le-ti pristni, je tudi zaupanje večje. Tudi pri sprejemanju novih delavcev delamo velike napake. Sprejeti bi jih morali vodilni delavci, ker bi se tako čutili po-

membne, pripadne in tudi delali bi boljše. Več bi morali imeti družabnih večerov, na katerih bi delavec lahko prišel v stik z vodilnimi.

Sindikalni izleti posameznih tozdov rušijo enotnost delovne organizacije, kajti če bi bili organizirani na nivoju DO, bi se bolje poznali in izmenjali mnenja.

Spregovoril bi tudi o informiranju. Mislim, da se niti ne potrudimo, da bi člane delavskega sveta informirali pred sejo o čem bodo razpravljali. Nikoli ne zasledimo kako posluujemo v primerjavi z drugimi delovnimi organizacijami v isti industriji, da bi videli kakšen je naš razvoj in kako daleč smo. Krepiti bi morali dejavnost samoupravnih delovnih skupin, ker le na njih lahko obravnavamo konkretne in specifične probleme. Vendar se vodilni premalo udeležujejo teh sestankov, saj končno ne čutijo potrebe, da bi se opravičili za odsotnost.

Alojz je do leta 1953 delal v delavnici vzdrževanja, potem pa se je prekvalificiral v kemičnega delavca. Za to odločitev mu je bilo vedno žal, saj je delo težje.

Njegovo pestro družbeno-politično življenje, večkrat je bil predsednik sindikata, sekretar ZK in predsednik DS, deloval je tudi v občini in republiki, mu je ostalo tudi v pokoju. Še naprej se bo vključeval v razprave o življenju in delu občana, kajti njegov notranji nemir, da pove tisto kar misli, bo vedno ostal. Največ se je v zadnjih letih posvetil zdravstvu, socialnemu, invalidskemu in pokojninskemu skrbstvu.

Sodelavcem želi dobro delo in kritičnost na sejah delavskih svetov, kajti kot pravi: »tisto kar se ti zdi narobe moraš povedati tam, kjer je mesto - ne na delovnem mestu, temveč na sestanku delavskega sveta.« Želi jim tudi, da bi se izboljšali delovni pogoji in da pri osebnih dohodkih ne bi zaostajali za ostalimi obrati in tozd.

Vsem sodelavcem, ki so odšli v pokoj, želimo mnogo zdravja in zadovoljstva.

Proslava ob dnevu republike

Čeprav je bilo v petek 28. novembra mrzlo, se je v sindikalni dvorani zbralo lepo število gledalcev, ki so z zanimanjem spremljali proslavo dneva republike.

Tov. Vera Fister, sekretar konference OOSZ Cinkarne, je pozdravila navzoče in obžalovala, da letos prvič ni med nami tovariša Tita, da bi spremljal številne slovesnosti širom naše domovine, ki so povezane z novimi pridobitvami in delovnimi zmagami. Slavnostni govornik Leopold Slapnik, podpredsednik kolegijskega poslovodnega organa je govoril o uresničevanju politike gospodarske stabilizacije in o zapleteni politični situaciji v svetu ter o pridobivanju in razvoju naših temeljnih organizacij skozi zadnje obdobje in v prihodnje.

zacije in o zapleteni politični situaciji v svetu ter o pridobivanju in razvoju naših temeljnih organizacij skozi zadnje obdobje in v prihodnje.

V kulturnem programu so sodelovali pevski zbor Ivana Cankarja, v katerem nastopa nekaj naših delavcev, dvanajstletni Rado Rojnik iz OŠ M. Š. Petrovče, ki je zaigral na harmoniko in recitatorska skupina Cinkarne v sestavi Frida Jalšovec, Irena Zalokar, in Lenart Horvatič pod vodstvom Irene Kroflič, ki je predstavila svojevrsten recital s pesmimi Zupančiča in Murna.

NAGRADA NAŠEMU SODELAVCU

Občinska raziskovalna skupnost Slovenske Konjice je podelila II. nagrado INOVATOR 1980 skupini inovatorjev, med katerimi je kot nosilec idejne rešitve tudi naš sodelavec Vojislav Ružič. Delovna organizacija Comet Žreče je razpisala inovacijo za ekološko rešitev sežiganja odpadnih brusov. Pri starem postopku je fluor uhajal v ozračje in je bil kot takšen iz ekoloških vidikov prepovedan. Po idejni rešitvi ing. Vojislava Ružiča, je bila zgrajena absorpcijska naprava za fluor, pregledana ter dana v obratovanje.

Ob lepem uspehu sodelavca iskrene čestitke! Sprašujemo se pa kdaj bomo v naši delovni organizaciji našli pot do organizirane inovacijske dejavnosti in angažirali razpoložljive sile za razpisovanje nalog, s katerimi bomo dosegli večje ekonomske in ekološke efekte?

Sendelbach Franc, dipl. ing.

OBVESTILO

Vse delavce in občane, ki še nimajo dokončane osnovnošolske izobrazbe, obveščamo, da bomo v februarju 1981 ponovno pričeli z oddelkom za odrasle pri osnovni šoli I. celjske čete, Celje Vodnikova (bivša 3. osnovna šola). Redni pouk se bo pričel v ponedeljek 2. februarja 1981 ob 16. uri in bo predvidoma trajal do 25. junija. V tem času bodo slušatelji končali pouk v enem razredu.

Kandidate bomo vpisovali vsak dan dopoldan do pričetka pouka. Pri vpisu mora vsak kandidat predložiti zadnje spričevalo in izpisek iz matične knjige.

Na željo kandidatov bomo organizirali tudi dopisno obliko izobraževanja.

Vse informacije lahko dobite v tajništvu šole (telefon 22-190, tov. Božič).

V spomin

ING. KLEMENU STEGENŠKU

Presunila nas je vest o nenadni smrti ing. Klemena, našega dolgoletnega sodelavca, iskrenega tovariša in neumornega borca za hitrejši razvoj Cinkarne.

Cinkarnarji se ga spominjamo kot enega glavnih nosilcev in soustvarjalcev razvoja in širitve Cinkarne.

Tovariš Klemen je prišel v Cinkarno Celje iz Rudnika živega srebra v Idriji leta 1950 in ostal v delovni organizaciji vse do leta 1973, ko nas je moral zaradi bolezni predčasno zapustiti.

Opravljal je najodgovornejše naloge v delovni organizaciji Cinkarne. Začel je kot asistent v topilnici, kmalu pa je s svojim delom dokazal, da je sposoben opravljati odgovornejša dela. Srečamo ga kot glavnega inženirja Cinkarne, tehničnega direktorja in pomočnika glavnega direktorja Cinkarne.

Njegov prispevek za razširitev in razvoj Cinkarne je neizmeren, saj je v času, ko je prišel v našo sredino število diplomiranih inženirjev bilo majhno. Zato je nosil nesorazmerno veliko breme pri razvoju delovne organizacije. Z njegovim prispevkom in neumornim delom ter prizadevnostjo vseh, je Cinkarna potrojila proizvodne rezultate.

Tovariš Klemen je prenašal vsa bremena II. svetovne vojne in nato kot aktiven sodelavec soustvarjal našo stvarnost. Njegova prizadevanja na področju tehnične in osebne varnosti delavca, nam bodo ostala v trajnem spominu.

Poleg delovnih obveznosti je vedno našel čas, da se je posvetil tudi ostalim aktivnostim v Cinkarni. Sodelavci Cinkarne se ga spominjamo kot soustvarjalca šahovske sekcije pred 30 leti. V sekciji je vseskozi aktivno sodeloval in dosegel za šahovski klub Cinkarne pomembne šahovske rezultate. Njegov prihod v Cinkarno sovpada z začetki razvoja samoupravljanja. Aktivno in prizadevno se je vključil v spreminjanje takratnih načel vodenja in v prizadevanje za uveljavitev samoupravljanja v Cinkarni.

Kruta bolezen, ki ga je predčasno iztrgala iz naše sredine, je povzročila Cinkarni neprecenljivo izgubo. Njegov tovariški in humani odnos do sodelovalcev nam bo ostal v trajnem spominu.

Komisija za kulturno in zabavno dejavnost pri konferenci IO ZS Aero Celje in mešani pevski zbor AERO:

Prošnja za pomoč in sodelovanje.

V naši delovni organizaciji že drugo leto deluje mešani pevski zbor. Vendar nam za boljšo kvaliteto dela manjkajo moški pevski glasovi. Zato vas vabimo k sodelovanju v našem pevskem zboru.

Prijavite se lahko v Kadrovskem in splošnem sektorju, Čuprijska 10 Celje, Dori Rovere, ali pa pridete kar na pevske vaje, ki jih imamo vsako sredo od 17.45 ure do 20.00 ure na Osnovni šoli Ivana Kovačiča Efenke ob Dečkovi cesti, v Celju.

VSTOPI V MESECU SEPTEMBRU 1980

V splošni sektor: štiri snažilke, eno administratoriko, v valjarno: štiri četrte valjače, en drugi valjač in en tretji valjač, v žvepleno kislino s piritno pražarno: en pripravljalec vode, v pražarno ferosulfata en pripravljalec vode, v sušilnico ferosulfata: dva pripravljalca vode, v PIK: en pripravljalec vode, v keramiko: en čistilec in vlagalec, v baterijske čašice: dva izdelovalca in pakovalca, v cinkovo belilo: en opravnik naprav za mehansko obdelavo v proizvodnji, v razvoj grafike: en pripravnik S, v strojni oddelek: dva tretja ključavničarja, en drugi ključavničar, en tretji strugar, v elektro oddelek: en tretji elektromehaničar, v PTFE: en tretji preoblikovalec umetnih materialov, v transport - naklad - razklad: en tretji transportni delavec, v TiO_2 - osnovna proizvodnja: dva četrta polivalentna delavca, en izmenovodja.

IZSTOPI V MESECU SEPTEMBRU 1980

ČIKIČ Milorad, vozač surovin v keramiki; MITROVIČ Vojko, pripravljalec vode, v novi žvepleni; MERTIK Ivan, pražilec v sušilnici ferosulfata; LAVBIČ Marjan, IV. ključavničar v elektro oddelku; KRIŽANEC Josip, vodja zunanjega vzdrževanja v strojnem; KOVAČIČ Tone, strojnik težkih delov strojev; MIHAJLOVIČ Branko, vozač surovin in drobilec šamota v keramiki; BALAŠ Milica, tehnična evidenca v razvoju grafike; Džafič Zijad, III. ključavničar v strojnem oddelku; TOMŠIČ Sonja, stenodaktilograf v tsjništvu samoupravnih organov; SAMAC Gojko, pripravljalec vode v novi žvepleni; URH Bojana, stenodaktilograf v tajništvu samoupravnih organov; RAKIČ Dušan, skupinovodja v kemiji; NOVKOV Stojne, IV. valjač v valjarni; VITANOVIČ Milica, likvidator računov v finančnem sektorju; BUBNJAR Jakob, II. transportni delavec v transport; TURK Karel, II. merilec v merilnem oddelku.

V mesecu septembru smo se poslovili od naših dolgoletnih sodelavcev, ki so odšli v pokoj:

OCVIRK Rozalija, rojena 3. 9. 1925, delavka v skupnih službah TiO_2 -signiranje vreč, 28 let delovne dobe, Žvodno 43; KRISTANŠEK Jakob, rojen 18. 7. 1922, skladiščnik gradbenega materiala v kemiji, 33 let delovne dobe, Kidričeva 19 Celje; RATAJC Stanko, rojen 28. 2. 1932, vodja šamotarjev v gradbenem, 25 let 2 meseca delovne dobe, Dobrova 14, Celje; JAZBINŠEK Franc, rojen 25. 7. 1930, vodja del v vzdrževanju, 30 let 5 mesecev delovne dobe, Preložnikova 15, Vojnik; ŠTERBALJ Milica, rojena 9. 4. 1925, izdelovalec in pakovalec čašic v čašicah, 35 let delovne dobe, Ul. 29 novembra 24, Celje.

IZSTOPI V MESECU OKTOBRU 1980

MIRNIK Marjan, vodja proizvodnje v grafiki; DOKIČ Vidoslav, četrta valjač; MRČENOVIC Krsto, delavec na pigmentaciji; SMAJLOVIČ Ferid, delavec na filtraciji; BRDARIČ Tomo, tretji ključavničar; DOLINAC Miroslav, drugi ključavničar; CVIJANOVIČ Ranko, tretji ključavničar; AVŠIČ Miroslav, priprav. vode; HRŽICA Miroslav, drugi analitik; HUSEINOVIČ Ahmet, opravnik filtrov in meš. naprav; FJORELI Silvo, predelavec v strojnem vzdrževanju; MIHELIC Marija, drugi strežaj kopele v tisk. ploščah; ANTLOGA Edi, delovodja v energetiki; VITIJA Ragip, pakovalec in posnemalec Zn prahu; ZRNIC Radenko, pripravljalec vode v novi žvepleni.

VSTOPI V MESECU OKTOBRU 1980

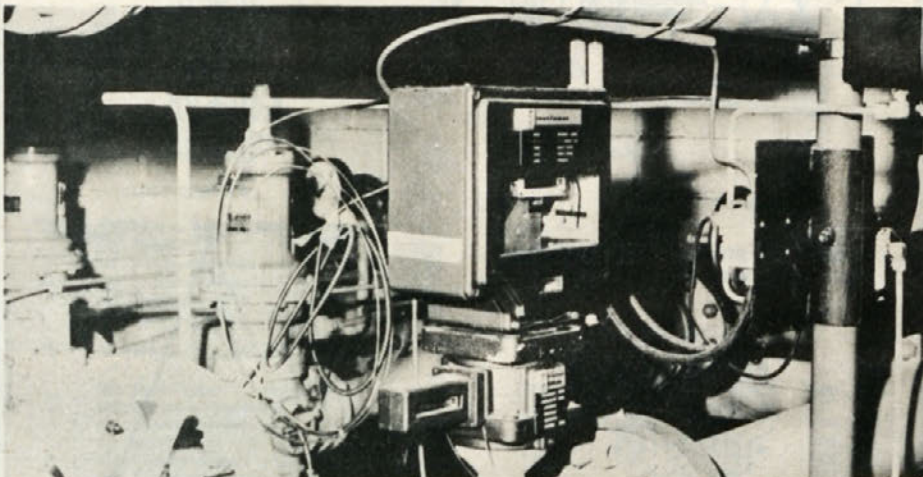
V splošnem sektorju: ena snažilka; v samski dom: en vratar; v kadrovski sektor: refer. za družbeno prehrano; v grafiko skupne službe: en administrator; v tiskarske barve: vodja obratnega laboratorija; v tiskarno: delavec v finali-

zaciji; v stroj. vzdrževa.: dva tretja strugarja; štiri tretji ključavničarji; v gradbeno vzdržev. tretji zidar; v elektro vzdržev.: en drugi obrat. električar; v vzdrževanje skupne službe: en drugi skladiščnik; v suš. ferosulfata: tri pripravljalci vode; v valjarno: štiri četrta valjači; v invest. grup.: en samostojni tehnik v invest.; v transport: dva tretja transp. del.; v transport: en šofer kamionov in poltov. avtomobilov; v kemijo Celje v ZN-belilo - pomočnik kurjača v Zn-belilo;

ODŠLI V JLA:

MAJER Janko, III. ključavničar; BROZ Roman, pripravnik v TiO_2 ; LAMPER Mitja, pripravnik v elektro vzdrževanju; RIGA Vladimir, drugi ključavničar; IVAKIČ Iztok, tretji obrat. električar; SRNOVRŠNIK Radislav, tretji elektromehaničar; PLANINC Franc, opravnik filtrov in mešalnih naprav; GAČNIK Zvonko, pripravnik v skupnih službah Kemije; RAHMANI Gani, vozač surovin in drobilec šamota, GOVEDIČ Andrej, pripravnik v kemiji skupne službe; ESIH Drago, pripravnik v kemiji skupne službe.

Pogled v razdelilno postajo plina

Instrument za merjenje volumenskega pretoka plina

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljube žene, matere in sestre, Ane Marije Ljubič, roj. Škrbec, se iskreno zahvaljujemo za darovano cvetje in vence. Še posebej se zahvaljujemo vsem tistim, ki so čustvovali, izrekli sožalje in jo spremljali na njeni zadnji poti.

Žaljujoči mož Jože, sin Vili, hčerka Pavla in sestra Greti z družinami.

P.S. Opravičujemo se za zamudo pri izdaji zahvale

Uredništvo

ZAHVALA

Ob izgubi dragega brata, se najlepše zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem tozda Grafika za darovani venec.

Slava Mestinšek

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, se iskreno zahvaljujem sodelavcem za darovani venec in spremljanje na zadnji poti.

Marija Skutnik

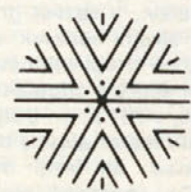
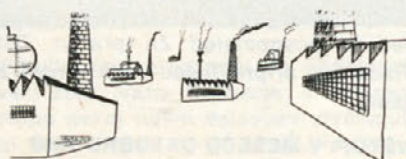

Zdaj ga vidiš, zdaj ga ne vidiš. ....

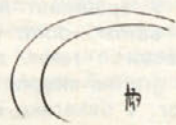

Vprašaj šefa, on sigurno ve drugi izraz za besedo »birokracija«!

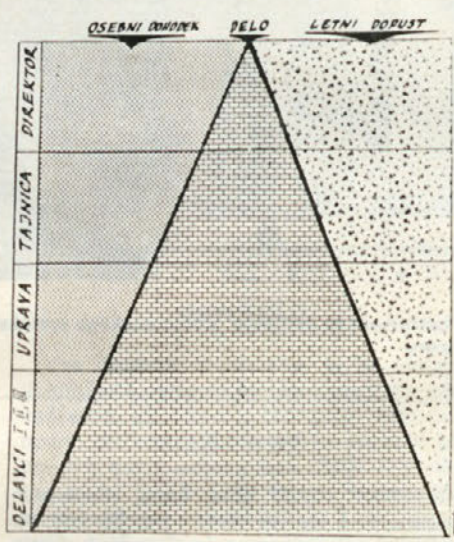
humor

Morali smo zgraditi toliko tovarn, kam bi sicer s toliko direktorji?

Sestavil sem prošnjo v obliki križanke, tako jo bodo vsaj takoj vzeli v delo!

- Po čem sklepaš, da bo tvoj otrok trgovec, ko zraste?
- Ker že zna reči nimamo.

- Kako si dobil to številko?
- moj oče je po poklicu trgovec.

JUBILEJNE NAGRADE

Skupna delovna doba 10 let:

ČREMOŠNIK Maks, programer v COAOP; BRKIČ Rajko, polivalentni delavec v površinski obdelavi TiO₂; GOLOB Marjan, strojni ključavničar v vzdrževanju; GROSEK Albin, kurjač parnega kotla v TiO₂; KRAJNC Jože, polivalentni delavec v površinski obdelavi; PETROVIČ Franjo, kurjač parnega kotla v TiO₂; POLUTNIK Mirko, vodja kontrole vozil, URŠIČ Cita, razmnoževanje in fotokopiranje v splošnem sektorju, ZAVERŠNIK Bojan, I. snemalec v pripravi dela v vzdrževanju.

CMOK Branko, vodja poslovnega dela v transportu; GARGALIJEVIČ Jovanka, snažilka v splošnem sektorju; KOREZ Franc, mlinar za mletje surovin; PALIR Danica, delavec v finalizaciji tiskarne; RADIČ Nada, I. delavec v galvani;

Skupna delovna doba 20 let

DREČNIK Alojz, skladiščni manipulant v Kemiji Mozirje; JAZBINŠEK Emil, rezalec kemolit plošč v grafiki; SRNOVRŠNIK Anton, vodja del. za popravilo tehtnic v merilnem oddelku; VINDER Peter, izmenovodja v S v novi žvepleni; KLAKOČER Leopoldina, strežnik pri ofset stroju.

Skupna delovna doba 30 let

ARČAN Ivica, vodja knjigov. družb. standarda v finančnem sektorju; CEROVŠEK Vinko, I. pleskar v vzdrževanju; COKAN Ivan, II. zidar v vzdrževanju; GOBEC Stanislav, I. skupinovodja v bellem delu; KOLŠEK Fric, izmenovodja na PIK-u; KUČIŠ Stanislav, sejalec ŽN prahu; BUTINAR Lovrenc, skupinovodja v transportu; JECL Jožef, brusilec ofset plošč; KOS Vili, izmenovodja v kemiji; OGRAJENŠEK Baltazar, strojni vodja v vzdrževanju; PIKELJ Franc, strojnik parnega stroja v valjarni; VRBEK Ivan, kopalničar v splošnem sektorju; ZALOŽNIK Štefan, čuvaj I. v splošnem sektorju.

Vsem jubilarantom iskreno čestitamo!

Cinkarniške bodice

- Končno smo le sestavili takšne matematične izračune, da bi jih še slavni Einstein ne rešil.

- atomska fizika ?

- Ne, samo pravilnik o delitvi osebnih dohodkov !

KAJ SE DA PRIHRANITI NA DELOVNEM MESTU

Če Špela iz pisarniških pol ne bi delala avione,

če Janez iz reprezentance ne kupoval bi bombone,

če Silvo bi »fušal« s svojim materialom, če vsakdo bi zvest bil svojim idealom, če hodili bi v službo minuto pred šest, če ne hodili bi v samopostrežno jest, če zapustili bi delo, ko ura je dve, če ob pogledu na škodo bi se trgalo srce, potem prihranek bil bi zares dragocen in lažje bi bilo nam vsem.

Pregled faktorjev, ki vplivajo na obračun OD v mesecu OKTOBRU 1980

Vrednost točke za izračun osnovne vrednosti del je 1,38 din

Stroškovno mesto	Faktor variab. dela	Pov. fakt. ločk za norme	Pov. fak. ločk za usp. dela	Skupni faktor
100 Splošna uprava	2.14			2.14
101 Služba za varno delo in varstvo okolja	2.14			2.14
102 Center za org. in AOP	2.14			2.14
103 Fin. računov. sektor	2.14			2.14
104 Kadrovski sektor	2.14			2.14
105 Samski dom	2.14			2.14
106 Splošni sektor	2.14			2.14
107 Družbena prehrana	2.14			2.14
108 Pralnica in šivalnica	2.12		0.02	2.14
109 Zunanja Irgovina	2.14			2.14
110 Počitniške kapacitete	2.14			2.14
111 Osebnih avtomobil	2.14			2.14
TOZD METALURGIJA				
213 Investicijska služba	2.24		0.06	2.30
215 Skupne službe metalurgije	2.24		0.08	2.32
216 Keramika	1.65	0.90		2.55
217 Sušilnica ferosulfata	2.06		0.06	2.12
218 Žveplena kislina PIK	2.06		0.07	2.13
219 Žvepl. kislina s pirinito pražarno	2.06		0.08	2.14
220 Pražarna ferosulfata	2.12		0.06	2.18
221 Žvepl. kislina iz ferosulfata	2.06		0.12	2.18
222 Cinkov prah	1.96		0.03	1.99
223 Sekundarna proizv. cinka	2.02		0.07	2.09
224 Baterijske čašice	2.21		0.10	2.31
225 Žičarna	1.88		0.10	1.98
226 Žlebarna	2.28		0.04	2.32
227 Valjarna	2.24	0.50		2.74
TOZD KEMIJA CELJE				
330 Skupne službe Kemije Celje	2.18	0.02		2.20
331 Barvila Celje	2.45			2.45
332 Soli in pigmenti	2.18			2.18
333 Litopon	2.18			2.18
334 Cinkovo belilo	1.51	0.29		1.80
335 Zaščitna sred. - modri baker	1.97	0.07		2.04
336 Rasni substrati	2.27			2.27
338 Gradbena lepila	2.03	0.33		2.36
339 Betonski elementi	2.02	0.34		2.36
340 Zašč. sred. - modra galica	2.18			2.18
TOZD KEMIJA MOZIRJE				
441 Skupne službe Kemije Moz.	2.15	0.09		2.24
442 Barve in premazi	1.85	0.46		2.31
TOZD GRAFIKA				
545 Skupne službe grafike	1.93			1.93
546 Tiskarna	1.93			1.93
547 Tiskarske plošče	1.95			1.95
548 Preparati za grafiko	1.93			1.93
549 Tiskarske barve	1.91			1.91
550 Razvoj grafike	1.93			1.93
TOZD VZDRŽEVANJE IN ENERGETIKA				
656 Skupne službe vzdrževanja	1.90	0.04	0.08	2.02
657 Strojno vzdrževanje	1.90	0.31	0.06	2.27
658 Elektro vzdrževanje	1.90	0.06	0.08	2.04
659 Vzdrževanje ARM	1.90	0.07	0.08	2.05
660 Gradbeno vzdrževanje	1.90	0.25	0.08	2.23
662 Energetika skupne službe	1.90		0.07	1.97
663 Kotlarna št. 1	1.90		0.07	1.97
664 Predelava PTFE	1.90	0.56		2.46
666 Plinarna	1.90		0.08	1.98
668 Transformatorske postaje	1.90		0.09	1.99
670 Galvana	1.90	0.64		2.54
672 Embalaža	1.90			1.90
673 Predelava gume	1.90	0.66		2.56
674 Predelava umetnih mat.	1.90	0.28		2.18
TOZD TRANSPORT				
775 Skupne službe transporta	2.15		0.05	2.20
776 Železniški promet	1.55	0.76	0.01	2.32
777 Interni ostali promet	1.50	0.80		2.30
778 Avtocisterne za kislino	1.40	1.53		2.93
779 Nakladanje in razkladanje	1.65	0.76		2.41
TOZD TITAN DIOKSID				
990 Glavni laboratorij	2.12			2.12
991 Skupne službe tit. dioksida	2.12			2.12
992 Investicijska služba	2.12			2.12
993 Priprava vode tit. diok.	2.12			2.12
994 Kotlarna tit. dioksida	2.12			2.12
995 Transformat. postaje tit. dioksid	2.12			2.12
996 Nevtralizacija	2.12			2.12
998 Površinska obd. tit. diok.	2.12			2.12
999 Osnovna proizv. tit. dioksida	2.12			2.12

Planinec - fotoamater

Mnogo planincev hodi na krajše ali daljše izlete v planine. Na teh poteh srečujemo razne pojave, občutimo, kako narava živi in kako se neprestano menja. V naravi se človek duševno odpočije in naužije svežega zraka. Če planinec želi odnesti delček narave tudi v svoj dom, potrebuje fotoaparata, da z njim lahko zabeleži vse vidne vtise.

Izlet planinca fotoamaterja je bolj umiren in zato ne postavlja časovnih rekordov med postojankami. S fotoaparatom dokumentira prisotnost v nekem kraju, svoja osebna opažanja in zanimivosti, ki jih je spotoma opazil.

Mnogokrat pa naletimo v naravi na pojave, ki nam pomenijo več kot samo spomin. Zato imajo taki posnetki trajno vrednost. Na naših izletih veliko slikamo, saj smo dobro oboroženi z različnimi »kanoni«. Žal moramo priznati, da razen redkih izjem, teh slik nikoli ne vidimo. Tu nastopajo sicer razne objektivne težave. Pri črno-belih posnetkih jih načeloma ne bi smelo biti. Pri barvnih ali pri diapozitivih pa so finančne ovire. Veliko je tudi nepravilnih in slabih posnetkov, to pa žal vidimo doma, ko film razvijemo ali pa ga dobimo iz razvijanja. Pri slikanju v planinah moramo biti torej pazljivi in se držati že ugotovljenih zakonitosti oziroma pravil, ki nam olajšajo delo. Pomagamo si lahko z različnimi priročniki o fotografiji. Ker pa je to teorija, bi bilo dobro, če bi se kdaj sestali in izmenjali svoja izkustva. Lahko bi se povezali s fotokrožkom pri naši Ljudski tehniki, tam pa ne manjka mojstrov, ki bi bili pripravljene pomagati z nasveti.

Naj navedemo nekaj praktičnih nasvetov:

Ko se odpravljamo na pot, fotoaparata dobro preglejmo, če brezhibno deluje, ker bo tako prihranjena marsikatera slaba volja. Nakupimo si dovolj filmov, po možnosti filme, na katere smo navajeni. Fotoaparata planinca naj bo čim lažji. Za bolj zahtevne priporočam fotoaparata, na katerem je možna zamenjava objektiv. V

planinah je vedno dobrodošel poleg navadnega objektivu tudi širokokotni objektiv, ker želimo z enim posnetkom zajeti čim več. Včasih bi radi kaj posneli iz neposredne bližine. Takrat so potrebni vmesni obročki, ki nam stvar približajo. Pri teh posnetkih mora fotoaparata mirovati, zato je potreben tronožec na katerega ga pritrdimo. Ker je ves fotomaterial občutljiv na vlago, ga moramo zaščititi. Najprikladnejša je polivinilasta vrečka, v katero ves pribor zložimo. Fotoaparata sam pa nosimo okoli vratu, da je stalno pri roki.

Amper Drago

CLUSIJEV SVIŠČ
Latinsko Gentiana Clusii

Cveti od maja do avgusta po visokogorskih tratah.

Planinske novice

foto: Drago Amper

Preden bomo planinci na našem delovnem zboru sprejemali program izletov za leto 1981, ter obračun izletov v letošnjem letu, ki bo januarja na neki planinski postojanki, od koder poteka planinska savinjska pot, bomo imeli spominski pohod na OSANKARICO. Vse planince in ostale delovne ljudi vabimo na pot dne 4. januarja 1981. Odhod je ob 6,00 uri iz Celja do Oplotnice oziroma do Rogle, če bo cesta plužena. Po programu bo Planinsko društvo Zreče organiziralo topli čaj. Izlet bo enodneven.

• • •

Ponosni in veseli smo, da je iz vrst Cinkarniških planincev izšel alpinist tovariš Slavko Cankar in je bil na seji celjskega alpinističnega odseka izvoljen za načelnika. Čestitamo mu k temu uspehu in upamo, da bo še v bodoče sodeloval pri naših akcijah, čeprav mu bo ta funkcija vzela dosti prostega časa.

PTFE CEVOVODI

Pri transportiranju agresivnih tekočin po ceveh, so v kemični, farmacevtski in živilski industriji pogoste težave zaradi korozije, zlasti takrat, ko pri višjih temperaturah in povečanih pritiskih običajna antikorozijska zaščita odpove. V takih primerih so se potrošniki odločali za uvožene železne cevovode, znotraj oblečene s PTFE cevmi. Ker takih cevi še vedno ne oblači nihče v državi, smo se odločili, da z njimi izpopolnimo asortiman gotovih izdelkov iz PTFE.

Cevovod poljubne dolžine je sestavljen iz tri metre dolgih cevi, ki se med seboj spajajo s pomočjo prirobnic. Vsak tak segment posebej oblečemo s cevjo iz

PTFE s pomočjo naprave za robljenje, ki je bila izdelana po naših zamislih in rešitvah.

Princip delovanja naprave za robljenje

je izkoriščanje toplote trenja, ki ima za posledico, da se konec cevi, ki je vpet v napravo, počasi širi - robi v prirobnico. Cev - s prirobnico na eni strani - vložimo v železno cev in jo nato po enakem principu zarobimo še z druge strani. Delo oblačenja cevi ni tako enostavno kot se zdi na prvi pogled, saj zahteva mnogo spretnosti in vaje.

Za oblačenje uporabljamo predvsem tankostenske ekstrudirane cevi z debelino stene 3 mm, notranjim premerom cevi do $\varnothing$ 150 ter dolžino do 3 m. Lahko bi napravili tudi daljše cevi, vendar je razlika v raztežku železa in PTFE tako velika, da bi pri večjih dolžinah prišlo do deformacije in mehanskih poškodb PTFE cevi.

Cinkarnar

«CINKARNAR» - izdaja Cinkarna Celje, metalurško kemična industrija, Celje. Naklada 2500 izvodov. Val člani delovne organizacije Cinkarna in upokojenci dobivajo glasilo brezplačno. Izhaja mesečno. Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Mira Gorenšek, oblikovanje Marjan Bukovec, lektor Jelka Bombač. Naslov: Uredništvo glasila «Cinkarnar», Cinkarna Celje, Kidričeva 19, telefon: 21-922 interno 236 Tisk: Tiskarna Cinkarna.

Po mnenju Sekretariata za informiranje v izvršnem svetu skupščine SRS je glasilo oproščeno plačevanja davka (št. 421-1/72 z dne 5. 4. 1974).